

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zestvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.503.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Sv. Oče spominja in opominja.

Sv. Oče je o priliki božičnih praznikov sporočil svetu pomenljive besede, polne resnobe in očetovske skrbi. Svarilna moč ni samo v tistih besedah, ki jih je izgovoril, odnosno zapisal, marveč tudi v tistih, ki jih je v svoji veliki boli nad svetovnim položajem zamolčal. Naj bi narodi, predvsem njihovi vodilni državniki, dejansko upoštevali besede skupnega očeta, ki hoče dobro vsemu svetu.

Papež o svetovnem položaju.

V četrtek, dan pred božičnim praznikom, ob 12. uri opoldne je sprejel sveti Oče člane kardinalskega zbora. Pri tej priliki je imel nagovor, v katerem se je ozrl nazaj na važnejše dogodke v zaton hitečega leta. Omenjal je borbo fašizma zoper Katoliško akcijo v Italiji. Nevihta je prišla nad organizacijo, ki je najdražja Kristusovemu namestniku ter je najmilejši del velike katoliške obitelji. Bol radi tega preganjanja, ki ni nič drugega nego krivični boj, je bila največja bolest v njegovem življenju. V borbi za Katoliško akcijo je z njim sodeloval ves katoliški svet.

Papež se je spomnil tudi preganjanja, ki ga trpi krščanska vera v Rusiji kakor tudi v Mehiki. Nato je sv. Oče govoril o Španiji, kjer skušajo oropati krščanskega značaja tako šolo kakor družino. Sicer pa je položaj vsega sveta že skrajno žalosten. Moralni krizi se pridružuje gospodarska kriza in brezposelnost, ki obsoja na glad milijone in milijone. Papež je izrazil svoje veselje nad tem, da je ves katoliški svet s tolikim umevanjem sprejel papeževo akcijo za olajšanje bede brezposelnim.

Glede razorožitvenega vprašanja je dejal papež, da ni izdal okrožnice zato, ker je svet že itak nešteto krat opominjan k miru, kakor so ga opominjali že njegovi predniki na stolici sv. Petra. Svet pa je za vse te opomine gluh in ne posluša besed miru, niti ni pripravljen, jih poslušati. Namesto miru in razorožitve imamo splošno nezaupanje in blazno oboroževanje in na vzhodu divja naravnost vojska med dvema velikima narodoma. Vse razprave o miru ničesar ne dosega in nobeno sredstvo nič ne pomaga. V tem se jasno vidi volja božja, ki pušča svet, da okuša sadove svoje neposlušnosti in trdovratnosti in svojega brezboštva. Ker ne koristi mnogo, v tej zadevi se obračati na ljudi in na

rode, se bo rajše obrnil na Boga, da pri njem izprosi miru za človeštvo.

Papežev poziv pravoslavnim.

Tri dni kasneje, to je 27. decembra, je izšla v vatikanskem glasilu »Osservatore Romano« nova papeževa okrožnica: »Luč resnice«. Ta okrožnica je zaključek proslave 1500letnice efeškega cerkvenega zbora, ki je leta 431 proglasil versko resnico o božjem materinstvu Marijinem.

V najnovejši svoji okrožnici dokazuje sv. Oče nezmotljivost papeževo z dokazi, ki so vzeti iz vzhodnega krščanstva istega časa. Efeški cerkveni zbor je storil svoje sklepe, podreajoč se pod oblast papeža, tako da očetje efeškega zbora niso na novo obsodili krivoverstva Nestorija, ampak so le poskrbeli za izvršitev obsodbe, katero je izrekel že papež sv. Celestin (l. 430). Nato se papež obrača do kristjanov vzhodne cerkve, ki so ločeni od sv. stolice, središča Kristusove cerkve, in želi, da bi prišel dan, ko se bo Vzhod vrnil k stolici sv. Petra, tako da bo zmaga Matere božje, ki jo je doživela na efeškem zboru, popolna. Dal Bog, tako pravi sv. Oče, da bi čimprej napočil veseli dan, ko bo Devica in Mati božja, ki jo je dal naslikati v mozaik naš prednik Sikst III. (432—440), slika, ki smo jo mi obnovili v vsem izvirnem blesku, videla, kako so se sinovi, ločeni od nas, povrnili, da jo skupno z nami počastijo z eno dušo in z eno vero. In to nam bo nadvse prijetno.«

*

V NAŠI DRŽAVI.

Kraljevi par se je vrnil po krajšem bivanju v Parizu 29. decembra v Beograd.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Politika nemške države je bila v minulemu letu usmerjena za tem, da se spremenijo mirovne pogodbe in da se Nemčiji zmanjša plačevanje vojnih odškodnin.

Krog razorožitvene in vojno odškodninske konference. Razorožitvena in vojnoškodninska konferenca se bo najbrže sestala v mestu Lausanne v Švici pred 20. januarjem in bode trajala do februarja. Dnevni red vojno-

odškodninske konference bo zelo razširjen. Razpravljalo se bo tudi o vprašanjih valute, carin, zlate podlage in o drugih važnih finančnih zadevah. Na teh posvetovanjih bo Amerika zastopana le po opazovalcu. Amerika je za to, da se zmanjšajo Nemčiji vojnoškodninska bremena, proti temu sta pa Anglija in Francija in oznanjata svetu, da ne moreta kot upnici Nemčije in dolžnici Amerike priznati Nemčiji nobenih olajšav brez zagotovila, da jima bodo priznana nadomestila v vprašanju medzavezniških dolgov. Najbrž bosta Anglija in Francija razložili Ameriki zgorajne stališče skupno. Francija in Anglija sta upravičeni na podlagi dosedanjih pogodb, da proglasita večletno odložitev plačil napram Ameriki in Francija zamore storiti isto napravl. Angliji, ki ji mora odplačati še velik vojni dolg. Po zatrdilu poučenih krogov bodo na to konferenco poleg Francije, Italije, Belgije in Japonske pozvane tudi Jugoslavija, Čehoslovaška, Rumunija, Poljska, Grčija in Portugalska.

Poljska je uvedla s 1. januarjem zaščitne carine na voz raznega blaga in industrijskih izdelkov.

Pogodbe, ki Nemčiji niso in ne bodo po volji. Rusija in Francija sta že sklenili politično trgovsko pogodbo, katero je treba samo še podpisati. Pogajanja o nenapadanju med Rusijo in Poljsko so že tako daleč, da bo pogodba podpisana tekoč. januarja. Tudi finska vlada se pogaja z Rusijo glede iste pogodbe. Rumunija, ki se boji za Besarabijo, se zanima za to, kako bi si sličen kakor Poljski in Finska zasigurala mir pred Rusi. Pogodbe med Rusijo, Francijo in Poljsko so trn v peti Nemčije, ki ne bi mogla več v svojih načrtih proti Poljski računati na podporo Rusije.

Vodja indijski nacionalistov Gandhi se je vrnil v Indijo, kjer ga je sprejelo nad 500.000 mož in žen. Gandhi je napovedal po povratku iz Londona neizprosni boj indijskega naroda za svobodo.

Nova kitajska vlada. Novo kitajsko vlado v Nankingu je sestavil novi predsednik republike Linsin.

Prodiranje Japoncev v Mandžurijo. Japonska vojska šteje v Mandžuriji 50 do 60 tisoč mož. Japonske čete so razvrščene na bojni črti, ki meri na dolžino krog 150 angleških milj. Obe krili prodirata proti Činčovu in bo japonska vojska kmalu obkolila to postojanko. Položaj na mandžurskem bojišču se je zelo zaostрил. Resno odporno silo proti

japonskemu prodiranju tvori edino še kitajski zbor prostovoljcev.

Japonci zasedli Mandžurijo. Zadnjo postojanko Kitajske v južni Mandžuriji Činčov so kitajske čete izpraznile pred navalom Japoncev in se umaknile za veliki zid. Z zasedbo Činčova je Mandžurija v japonskih rokah in bodo morale to dejstvo potrditi tudi velesile.

*

Čudežno ozdravljenje v Lurdu. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je nedavno prineslo poročilo o čudežnem ozdravljenju, ki se je zgodilo v Lurdu. Poročilo je vzeto iz francoskega »Časopisa o lurški jami«, v katerem izhajajo strokovnjaške izjave zdravniškega urada v Lurdu. Gre za slučaj gosposdične Aline Humbert, stare 47 let, doma iz Ramponta. Hudo je trpela vsled zastarele bolezni v jetrih ter na sladkorni bolezni. Dne 22. avgusta leta 1930 je po kopanju v lurški vodi nenadoma ozdravela. Lurški zdravniki, ki so že prej bili ugotovili njeno bolezen, so sedaj ugotovili njeno popolno ozdravljenje. Čez leto dni — 20. avgusta 1931 — je Alina Humbert se zopet javila v zdravniškem uradu v Lurdu. Po natančnem pregledu so zdravniki izjavili, da ozdravljenje traja naprej ter da je zdravje nekdanje bolnice popolno. »Spričo teh dokazanih dejstev,« tako zaključuje uradno obvestilo lurškega »Časopisa«, so se zdravniki medicinske ugotovitvenega urada v Lurdu prepričali o stanju bolezni, kakor tudi o nenadnem in popolnem ozdravljenju v Lurdu, katero presega naravne zakone.

P. Turk rešen. Naš list je pred nekaj tedni poročal, da so slovenskega misijonarja na Kitajskem, frančiškanskega patra Turka vjeli boljševiški roparji. Njegov škof se je v zvezi z nekaterimi zastopniki evropskih držav na Kitajskem zelo trudil za njegovo rešitev iz tolovajskih rok. To posredovanje je imelo uspeh. Iz generalnega frančiškanskega urada v Rimu je prišla vest, da je p. Turk rešen iz rok roparjev ter se je vrnil na svoje mesto v Hankov. Tudi mi se radujemo rešitve vnetega slovenskega misijonarja.

Komunistično rovarjenje. Komunisti v Nemčiji se trudijo na vse kriplje, da bi zlomili moč katoliške politične in stanovske organizacije. S svojimi javnimi, vero sramotljivimi nastopi niso dosegli zaželenega uspeha. Sedaj so sklenili ribariti v kalnem. V katoliške organizacije centruma in bavarske ljudske stranke pošiljajo »krščanske opozicijske« , ki naj delajo zgago in zmedo s tem, da razvijajo socialna bojna vprašanja. Ti »krščanski opozicijski« imajo navodilo, da morajo pred verskim prepričanjem katoliških kmetov in delavcev »zatisniti oči,« da pa morajo vršiti hujskarije na političnem in gospodarskem polju. Tak način se posnema tudi v drugih državah.

SLABOST, UTRUJENOST

izčrpanost, prevelika občutljivost so pogosto samo posledice pomanjkljive cirkulacije krvi. Tu se zmiraj dobro obnese masaža s Fellerjevim Elsafluidom, preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Kakor v Moskvi. Dunajski komunisti so božične praznike slavili po moskovskem vzorcu. V svoji društveni dvorani v 17. dunajskem okraju imajo veliko podobo Stalinovo, nad odrom pa napis: »Ne verujemo v raj v nebesih, gradimo si ga na zemlji.« V kotu je velik lepak, kjer se agitira za izstop iz katoliške Cerkve. Pred božičnimi prazniki so priredili v zasmeh božičnih praznikov posebno zborovanje, za katerega so tedne agitirali. Na tem zborovanju so na drzen in ostuden način zasmehovali Oče naš, prelepo božično pesem »Tiha noč, sveta noč,« delovanje Cerkve in duhovnikov, znamenje sv. križa itd. Med navzočimi se je zlasti mladina odlikovala z divjim odobravanjem najbolj gnusnih in bogokletnih prizorov. Verni katoličani pa se zgražajo ter so ogorčeni, da se smejo na Dunaju vršiti stvari, ki so na dnevnem redu v Moskvi. Dunaj je pač v socialno-demokratskih rokah, njemu načeljuje socialistični župan, ki je obenem deželni glavar. Zato se smejo na Dunaju uprizorjati boljševiške protiverske ostudnosti.

Bivši preganjalec Cerkve se spreobrnil. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« objavlja pismo neke redovnice iz Puebla v Mehiki z zanimivo vsebino. V pismu se namreč sporoča vest, da je guverner dotične mehiške pokrajine dal dovoljenje, da se sme 400 letnica Matere božje v Guadelupi, ki je patrona Hehike, slovesno obhajati. Obenem je guverner obljubil, da bo to svečanost z vsemi močmi pospeševal. To pa je storil na pobudo Callesa, prejšnjega predsednika mehiške države. Callesovo ime ima slab sloves širom katoliške Cerkve, ker je bil Calles ljuti preganjalec katoliške Cerkve in duhovščine. Veliko krivdo je nakopal na svojo vest z ogromnimi krivicami, ki jih je storil Cerkvi. Sedaj se mu je v vesti nekaj zganilo. Hoteč svoje nekdanje krivice vsaj nekoliko popraviti, je za guadelupsko cerkev Matere božje kupil prelepe orgle ter ji poleg tega še poklonil veliko vsoto denarja. Tako je Calles postal iz Savla Pavel.

Preganjanje duhovnikov. Boljševiki v Rusiji nadaljujejo preganjanje duhovnikov. V mesecu oktobru 1931 je bilo zopet obsojenih 10 katoliških duhovnikov, skoro vsak izmed njih na 10 let ječe. Ti duhovniki so nemške narodnosti ter pripadajo škofiji Tiraspol v južni Rusiji. Nemčija je v zvezi z boljševiško Rusijo, pa se vendar ne gane, da bi proti temu protestirala. Dovoljuje pa, da se po Nemškem širijo brezbožne knjige in knjižice osrednjega založništva brezbožniške knjižnice v Moskvi.

Duhovne vaje po radiju. Dušeskrbje se poslužuje te velike in moderne iznajdbe. V bolnišnici v Denveru na Angleskem je 600 bolnikov, ki morajo le-

žati v posteljah, poslušalo govore jezuitskega patra Morgana. Njegove govore v kapeli bolnišnice je radio prenesel v bolnišnične sobe. Izmed poslušalcev sta dve tretjini bili pripadniki drugih ver, ne pa katoliške vere; 26 izmed njih je prosilo za katoliški verski pouk, da bi mogli postati katoličani.

*

„Nedelja“ v letu 1932.

»Nedelja« je tednik za versko življenje in pošteno nedeljsko razvedrilo. Tako se je zadnja leta prikupila, da vedno več novih naročnikov prihaja, ki jo naročajo celoletno, da ne bi katera številka izostala. Mnogi pa so, ki »Nedelje« še ne poznajo. Zato moramo sporočiti, kak načrt ima za leto 1932.

»Nedelja« bo v letu 1932 imela na naslovni strani slike iz življenja svetnikov. V vsaki številki bo objavljen nedeljski evangelij s krasno razlago. V posebnih člankih bo pouk o zakramentih, kar je za vsakega zelo potrebno, da pozna te studence milosti božje. Poglavje »Vprašanja in odgovori« bo ostalo, poleg teh pa se bomo vsi poučevali o tem, kako krivično in nespametno napadajo nekateri našo sv. vero. Posebno važno bo za one, da imajo »Nedeljo«, ki zaradi bolezni ne morejo v cerkev. V vsaki številki bo posebna masaža za bolnike. Verjemite, da prava tolažba in duševna okrepitev večkrat ozdravi bolnike, kakor pa kako brezpomembno zdravilo. Vsaka župnija naj ima kakih 5 do 10 izvodov »Nedelje« na razpolago, da jo lahko dobijo bolniki, ki ne bi mogli v cerkev. — Vse bo zanimala povest »Logarjev Lukež«, saj se godi v naših domačih krajih. — Za mladino bo imela tudi v bodoče povesti s slikami.

Vsaka številka »Nedelje« obsega 16 strani in stane mesečno samo 2 Din, polletno 12 in celoletno 24 Din. — Priporočamo, da so celoletni naročniki zavarovani za slučaj smrtne nesreče za Din 1000.— V preteklem letu se je izplačalo to zavarovalnino v dveh slučajih: Suhodolčan Ivan, rudar v Trbovljah, Loke št. 191 in Aprisnik Ivan, železnjčar, Tezno, Koroščeva ulica 2, pošta Maribor. Bilo je seveda več slučajev smrtnih nesreč, pa žal niso bili celoletni naročniki!

»Nedelja« se naroča pri upravi v Mariboru, Koroška cesta 5, tam kakor »Slovenski Gospodar«.

Agitatorji, ki pošljejo po tri nove naročnike za celo leto, dobijo nagrado, in sicer »Kmetijski in gospodinjski koledar«, navadni žepni koledar, ali knjigo »Zgodovina Maribora«.

Na delo za »Nedeljo«.

*

Smrt šolske sestre. V samostanu mariborskih šolskih sester je umrla sestra Perpetua Kalinšek, ki je bila doma iz Podgorja. Pokoj pobožni duši, ki je veliko trpela vsled bolezni!

Nogo si je nalomil pri smučanju na Pohorju uradnik Spodnještajerske pošilnice v Mariboru Adolf Dostal in se zdravi v bolnici. Bog mu daj skorajšnje okrevanje!

Nogo si je zlomil pri padcu na zledeneli poti 48letni Aleksander Koprivnik na Jelovcu v župniji Kamnica pri Mariboru.

Pobegli tat koles zopet pod ključem. Smo že poročali, kako je ušel iz jetnišnice mariborskega okrožnega sodišča drzni tat koles Emerik Čuš. Čuš je prepoznal na ulici v Mariboru jetniški paznik in ga odvedel med štiri stene, kamor spada.

Obsodba opasne vlomilske deteljice. Mariborski senat je obsodil zadnje dni že večkrat radi tatvin predkaznovano deteljico: Miroslava Ličena na 7 let robije, na trajno zgubo častnih pravic in na tri leta prisilne delavnice. Delavca Jožefa Hauptmana iz Dobrenja na 8 let robije, na trajno zgubo častnih pravic in na triletni pridržek po prestani kazni. Rudolfu Tarkušu je prisojenih 6 let robije, trajna zguba častnih pravic in triletni pridržek. Omenjena deteljica je ogrožala lansko jesen celo Dravsko dolino. Dne 5. oktobra so odnesli vlomilci iz hiše Ivana Zapečnika iz Podvelke pri Breznu obleke in jestvin za 2500 Din. V isti noči je bil poskušen vlom na Breznu v trgovino Jožefa Šerbineka, a so bili vlomilci pregnani. V noči 10. oktobra je bilo odnešenega trgovcu Geratiču pri Devici Mariji v Prščavi manufakturnega blaga za 2500 Din. Trgovca Dragotina Sitarja v Ribnici na Pohorju je oplenila deteljica za 34.600 Din. Vlomilce so izsledili orožniki po zadnjem vlovu in pregled njihovih nahrbtnikov je pripeljal opasne ptičke v roke pravice.

Kar dva je nevarno poškodoval. V mariborsko bolnico sta bila prepeljana Anton Medved in Ivan Uluk iz Cirkovc pri Pragerskem. Prvi je nevarno usekan preko čela, drugi ima vsled udarca pretresene možgane. Oba je poškodoval v Silvestrovi noči s sekirico neki Franc Horvat iz Pungerce.

Konj je nevarno poškodoval z udarcem v trebuh Henrika Pavlec od Svete Marjete na Pesnici.

Z novimi cestami v mariborski okolici ne bo nič. Kakor smo zvedeli, se cesta Sv. Peter—Ložane še ne bo gradila, ker je bila že izvršena licitacija od ministrstva preklicana. G. Nassimbeni je bil najcenejši ponudnik, a oddaje ministrstvo ni odobrilo. Ravno tako se tudi ne bo moglo nadaljevati novih cest proti Sv. Križu, iz Limbuša v Pekre in v Radvanje, iz Ožbolta na Kaplo itd. V letu 1932 še ne bo dovolj sredstev za redno vzdrževanje bivših okrajnih cest.

Občine bodo v mariborskem okraju morale od sedaj naprej vzdrževati naslednje bivše okrajne ceste: Ruše-Smolnik, Ruše kolodvor, Maribor — Racerdvor — Kamnica, Rače — Orehova vas, Sv. Janez — Sv. Jakob, Zgornja Kungota — Svečina, Močna — Hrastovec, Sv. Lenart — pokopališče, Hrastovec, Ščavnica — Sv. Ana, Sv. Lenart — Porčič — Sv. Trojica, Senarska — Brengova — Sv. Anton, Biš, Makole, Poljčane — Pekel — Laporje, Zgornja Polskava — Spodnja Polskava, odcepek Zgornja

Polskava. Mariborski okrajni zastop je sicer sklenil naprositi bansko upravo, oziroma ministrstvo, da se rešitev ministra za zgradbe z dne 16. oktobra l. l. spremeni tako, da bi se vse bivše okrajne ceste sprejele med banovinske. Z ozirom na obstoječe razmere je pa malo upanja na uspeh. Vzdrževanje bivših okrajnih cest bo ogromno breme za občine.

S sekiro po glavi. Svinjskega trgovca Mihaela Jezo iz Apač v župniji Sv. Lovrenc na Dravskem polju je udaril neznanec v noči 26. decembra s sekiro po glavi, da so ga pobrali na cesti nezvestnega in ga prepeljali v bolnico v Ptuj.

Radi tatvine 3500 Din svojemu gospodarju trgovcu Zorku na Bregu pri Ptujju je bil predan sodišču hlapec Franc Strmšek.

Po 17 letih se je javil iz Rusije Ivan Ropič, posestniški sin iz Gorenjskega vrha v Halozah.

Domačijo je uničil požar v Gomilicah pri Murski Soboti posestniku Štefanu Horvatu.

Radi poškodb pod vozom zmrznil. V Oblakih pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. se je zgodil ta-le smrtni slučaj: Posestnik v Oblakih, Jožef Repič, je vozil iz gozda drva domov in zavrl navzdol z verigo, ki je vsled teže počila in voz je zdrvel s konji vred po hribu. Voznik J. Repič je prišel pod voz, ki ga je potegnil seboj kakih 30 korakov, nakar je obležal v omedlevici. Repiča so našli drugo jutro vsled poškodb in ran zmrznjenega, ker se je pripetila nesreča že na noč.

Posledica igrakanja z nabito lovske puške. 17letni posestnikov sin Ivan Poharc z Gorenjskega vrha pri Ptujju je obiskal za praznike lovskega paznika Alojzija Gavez. Fant je vzel paznikovo puško, se ž njo igralkal in po nepredvidnosti sproženi strel je zadel Gaveza tako nesrečno v obraz, da je kmašu nato izdihnil.

Iz krčme v bolnico. V celjsko bolnico so spravili 21letnega posestnikovega sina Franca Hrovatiča iz Dobrine, občina Loka pri Žusmu. Hrovatiča je zabodel v fantovskem pretepu v gostilni neki Albert Vršak v desno stran hrhta in mu je poškodoval pljuča.

Lonec vrelega mleka je polil po sebi sedem mesecev stari Slavko, sin trgovca Postržina v Krškem. Otrok je podle gel opeklinam v 24 urah.

Svedrovci na delu. V noči 29. decembra je bilo vlomljeno v blagajno prodajalne I. delavskega konzumnega društva na Rudniku pri Ljubljani in odnešenih 3000 Din. — Isto noč so odnesli tatovi iz trgovine Jakoba Menarta v Domžalah manufakturnega blaga za 15.000 Din. Drznih ponočnih srak še nimajo.

Maček je ujezil 23letnega posestnika Jožefa Dolarja iz Polšnika pri Litiji s tem, da mu je ubil krožnik. Razjarjeni je snel s stene staro puško in oddal iz nje strel v smeri proti bežečemu mačku. Dolarju je raznesel naboj puškino cev, dobil je rane po obrazu in še slep je na levo oko. Težko ranjenega so odpremili v bolnico v Ljubljano.

Nesreča v elektrarni. V Zasipu na Jesenicah je počila dovodna cev za vodo na Silvestrov večer in sta se komaj rešila pred zalitjem strojnik in motor.

Žrtvi noža pri Novem mestu. V krčmi izven Črnomlja so popivali fantje in navalili na večer na dva uslužbenca tvrdke »Jugoles«, ki sta se oglašila v krčmi, da se pokrepčata. Kuharju zgoraj omenjene tvrdke Vojnoviču so pretepači razbili glavo in ga zabodli nevarno v prsa. — V vasi Štale pri Črmošnjicah je bil na zavraten način zaboden v levo stran prs 22letni Franc Križe iz Kamarne vasi. Oba ranjenca se zdravita v novomeški bolnici.

Lovcev so se lotili na večer kmečki fantje v Dolnji Straži pri Novem mestu. Izzvani lovec Šiška je ustrelil 20letnega Antona Zupančiča v prsa in mu prizadljal nevarno rano.

Padla s podstrešja in se ubila. Antonija Cerar v Mengšu na Kranjskem je šla na podstrešje, padla je 3 m globoko, si razbila lobanjo in je umrla kmašu po padcu.

Kedo zna, kje se nahaja ubožec Josip Schotič, katerega pogreša občina Vrhloga pri Slov. Bistrici? Tozadevno obvestilo se naj pošlje na naslov omenjene občine.

Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Sv. Lenartu je z sodbo z dne 15. 12. 1931, opravilna številka 334-31-14, v smislu par. 54 uredbe o izvrševanju očitvalnih odredb prepovedalo Šmigoc Jožefu, raznašal u kruha, in Omerzo Leopoldu, usnjarskemu pomočniku, oba stanujoča v Sv. Lenartu v Sl. gor., zahajati v krčme za dobo dveh let, to je od 15. 12. 1931 do 15. 12. 1933. Po par. 268 kazenskega zakona se kaznuje vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved iz par. 55 kazenskega zakona, pa vendarle postreže taki osebi z opojilom.

Obrtniki, ali poznate obrtni zakon? Vsak obrtnik mora vedeti, kake pravice in kake dolžnosti ima glede svojega obrta. Sedaj je izšel novi obrtni zakon. Dobite ga v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru po Din 20.— in poština. Naročujte ga, ker je zaloga majhna!

Če imaš vsaj malo več denarja, da si lahko kupiš več knjig, tedaj ti priporočamo roman v treh knjigah: Winnetou. Tega boš bral kar naprej, tako je zanimiv! Vse tri knjige obsegajo 12 zvezkov po Din 13.—. Vezana knjiga stane vsaka po Din 65.—, celo platno Din 70.— in z barvano sliko na prednji strani po Din 75.—. Knjižnice in čitalnice ne bodo imele za to zimo lepše knjige kakor je Winnetou. Naj poizkusijo, bodo videle, kako jo bodo ljudje radi brali! Zato naj vsa društva, ki še niso te knjige naročila, brž pišejo po njo, sedaj je že na razpolago. Člani društev zahtevajte v svojih knjižnicah roman Winnetou! Knjiga se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kmetiskim gospodarjem in gospodinjam toplo priporočamo koledar, ki je izšel res za nje. Za gospodarje je Kmetški koledar, za gospodinje pa Gospodinski koledar. Vsak stan s poštnino vred samo 10 Din. Najceneje je za vas, da pošljete znamke v pismu naprej z naročilom Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Ogrožena lepota uide nevarnosti škodljivih učinkov solnca, vetra, vlage in starosti samo z dnevno nego medicinsko učinkujočih obrambnih sredstev, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Skozi 35 let preizkušene. Za vnaprej poslanih 40 Din se dobi 2 lončka brez daljnjih stroškov v Elsafluid-tovarni Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska ban.

Čudna zavarovanja.

Leta 1661 je napravil londonški duhovnik Viljem Ashton prvo statistiko glede starosti svojih tovarišev. Tedanji kulturni svet je bil mnenja, da je ta statistika duševno igrakkanje, nikomur se niti sanjalo ni, kaj vse da se še bo razvilo iz tega. Ko je bila skoro štiri desetletja za tem ustanovljena leta 1399 prva »zavarovalnica za vdove in sirote,« je bilo vse uverjeno, da je podjetje mrtvo rojeno dete.

Danes so zavarovalnice velikanskega gospodarskega pomena, moderno življenje brez teh ustanov bi bilo malodane nemogoče. Zavarovalne družbe se ozirajo predvsem v deželi vseh nemogočnosti v — Ameriki na naravnost ne verjetne želje zavarovancev. V naslednjem hočemo navesti nekatere izrednosti glede zavarovanja.

Zavarovani zobi.

V Newyorku se zadržuje znana plesalka Betty Garden, ki je mnogo dosegla s plesalno umetnostjo in s svojimi izredno blestečimi zobi. Lepega dne je bilo čitati v izložbenem oknu zobotehnikarja pod fotografijo omenjene plesalke pripombo: »Betty Gardon, lepa plesalka, kateri je napravil podpisani zobotehnik zobovje.«

Betty je čitala to reklamo in je bila seve nad vse ogorčena. Reklama je vendar oznanjala javnosti, da se igralka z moškimi srci s pomočjo umetnih zob. Tožila je zobotehnikarja za znatno odškodnino in je dobila pravdo.

Hotela je prejeti še sijajnejše zadoščenje. Pustila si je zavarovati zobe za en milijon dolarjev. Zavarovalno polico je dala fotografirati in jo je priobčila po vseh večjih časopisih. Sedaj je znano Amerikancem, da so njeni lepi zobi pristni.

Zavarovane noge.

Ne samo lepi zobje, tudi drugi deli telesa se dajo zavarovati. Gladališka igralka Gwen Stone ima zavarovane noge po 100.000 dolarjev in plesalka Fay Marbe smehlja za ravno tako visoko vsoto.

Zavarovane živali.

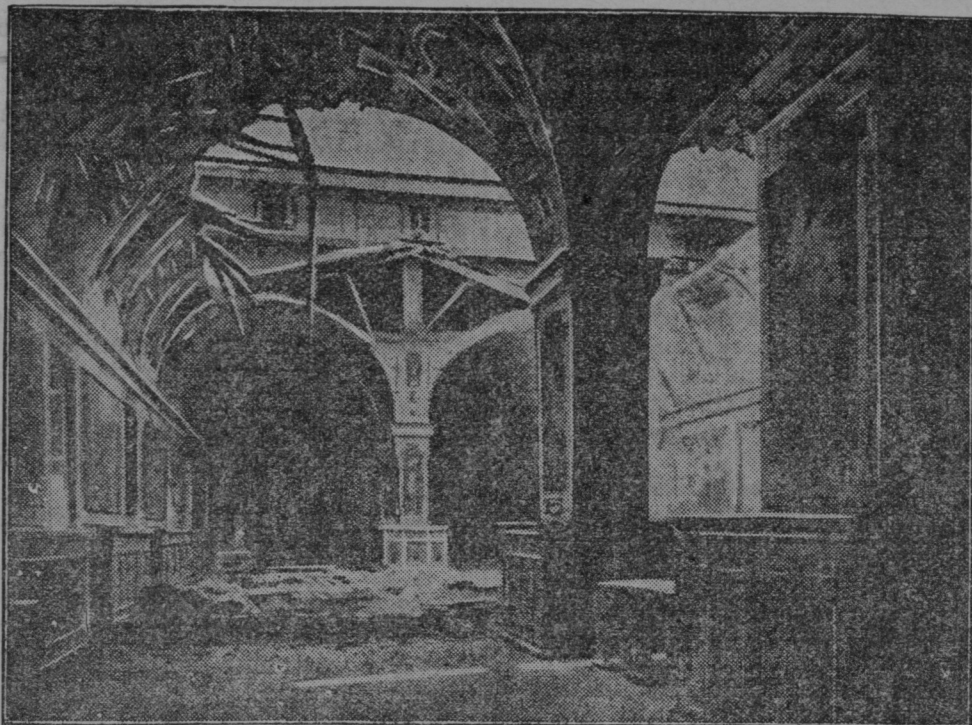
Predmet zavarovanja so seve tudi živali. Krava, ki je nastopila pri filmskih posnetkih je dosegla zavarovalno vsoto 100.000 dolarjev in je bila last Buster Keatona. Lepega dne je žival poginila, lastnik je prejel zavarovalnino, si je kupil koj drugo kravo za 200 dolarjev in je tudi to izvežbal za nastop v filmu.

V Londonu je kanarček, ki je zavarovan za 5000 angleških funtov.

Pred leti je bila poslana iz Čikage na Dunaj na razstavo mačka brez repa, koje življenje je bilo osigurano za vožnjo za 80.000 dolarjev.

Zavarovanje na samski stan.

V Ameriki v Hollywoodu nastopa 20 letna filmska igralka, ki je zavezana po pogodbi, da se ne sme poročiti in ne zaljubiti. Igra vedno svetopisemske vloge in amerikanske ženske organizacije ne trpijo, da bi nastopala v teh vlogah

V knjižnici v Vatikanu se je udri strop. Nesreca je zantevala smrtne žrtve in pokopala pod ruševinami nad 20.000 dragocenih knjig in spisov.

Kralj Egipta Fuad se pelje k slovesni otvoritvi parlamenta.

Aretacija indijske boriteljice za svobodo od angleške policije v mestu Bombay.

žena ali celo v ljubezenskih zadevah lahko miselna deklina. Lepa Mary je pristala na zgoraj omenjeni pogoj. Izkušnja nas uči, da človeško srce ne prenaša povelj, kedaj bi smelo in kedaj bi se ne smelo vdati ljubezni. Igralka se je pustila zavarovati za en milijon dolarjev za slučaj, da bi jo le premotila ljubezen. Zavarovalnica jo sedaj pri vsakem koraku nadzira po čednem detektivu, kojega naloga je, da obvaruje lepoticu pred zaljubljenimi pogledi.

Zavarovani tihotapci.

Obrt tihotapljenja alkohola tudi v Ameriki ni brez nevarnosti. Večkrat se dogodi, da vtakne oblast najbolj prebrisane švercarje pod ključ in ne morejo v času, ko so zaprti, ničesar zaslužiti. Zaporna kazen je za tihotapca na debelo velika izguba. Obstojajo posebne zavarovalnice, pri katerih se je mogoče zavarovati za slučaj, da zaide tihotapca finančni straži v pest.

*

Občni zbor Kmetijske družbe se je vršil 30 decembra v Ljubljani. Zastopanih je bilo 400 podružnic z 280 odposlanci. Na dnevnem redu je bila tudi točka glede spremembe pravil, ki bi naj bila temeljita in radi nje je izjavil predsednik Detela, da naj se vrši z ozirom na važnost spremembe pravil prihodnji občni zbor maja ali julija, tedaj se naj izvoli glavni odbor, in sicer od sedanjih delegatov. Kako in kaj bo s Kmetijsko družbo, z njenimi pravili in kako bo sestavljen bodoči glavni odbor, o tem bo odločal prihodnji občni zbor.

Devetmesečni tečaj za kmetske in viničarske mladeniče na banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru se vrši od 1. marca do 30. novembra t. l. Sprejme se 12 mladeničev v starosti najmanj 16 let, dovolj razvitih in zdravih. Pouk je v prvi vrsti praktičen, pa tudi teoretičen v vinogradništvu, v sadjarstvu in kletarstvu. Gojenci dobe brezplačno stanovanje s popolno oskr-

POMANJKLJIVOSTI KOŽE

kot solne pege, mozolje, gube, lišaje itd., bi se moralo zdraviti samo s sredstvi, katera medicinsko učinkujejo. Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože je brezpogojno zanesljiva. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka franko, po povzetju 10 Din več. Isto toliko stane Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las. Oboje se naroča pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

bo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil. Kolekovane prošnje s 5 in 20 Din, krstni list, zdravniško izpričevalo, odpustnico ljudske šole, npravstveno izpričevalo in izjavo starišev, da pušče prosilca ves čas v tečaju, je osebno oddati do 15. februarja upravniku trsnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru.

Dvodnevni kletarski tečaj na banov. trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru se vrši dne 25. in 26. januarja (ponedeljek in torek) t. l. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Zanimanci, ki se žele tečaja udeležiti, naj javijo to z dopisnico do dne 24. januarja upravi trsnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru.

Dvodnevni kletarski tečaj se bo vršil dne 27. in 28. januarja t. l. na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli, pošta Slatina-Radenci.

Devetmesečni tečaj za vinarstvo, sadjarstvo in kletarstvo na ban. trsnici in drevesnici v Kapeli se bo letos vršil zopet vršil od 1. marca do 30. novembra. V tečaj se sprejme 12 dovolj razvitih in zdravih kmečkih in viničarskih mladeničev v starosti najmanj 16 let.

Državni dohodki. V teku prvih sedmih mesecev tekočega proračuna so znašali državni dohodki (številke v oklepaju označujejo dohodke) na neposredne davke 1021 predvidenih 1228, torej manj 207, posredne davke 1818 (2063 manj 244.4), državne monopole 1333 (1412, 79.2), državna podjetja 2226 (3016, 790); razni dohodki 48.3 (89.3, 41) milijonov dinarjev. Dohodki so bili torej nižji, kakor je bilo predvideno, za 1862 milijonov dinarjev.

Državni dohodki od trošarin in taks. Davčni oddelek finančnega ministrstva je objavil podatke o državnih dohodkih od trošarin in taks v novembru. Po teh

podatkih je bilo v novembru plačanih za državne trošarine 66.9 milijona Din, to je za 11.0 milijona Din manj nego lani v novembru. Za takse pa je bilo plačano v novembru 82.7 milijona Din, to je za 16.6 milijona Din manj nego lani. V prvih osmih mesecih tekočega proračunskega leta (april—november) je znašal donos trošarin 517.4 milijona Din (69.6 milijona Din manj nego lani v istem razdobju), donos taks pa 753.9 milijona Din (za 62.5 milijona dinarjev manj).

Izvoz iz naše države stalno pada. V mesecu novembru je Jugoslavija izvozila blaga za 263.852 ton v vrednosti Din 349,433.213; v istem mesecu predlanskega leta pa je iznašal izvoz 397.574 ton v vrednosti 619,661.122 Din. Po teži je torej izvoz v lanskem novembru nazadoval za 133.722 ton, to je 33.63%, po vrednosti pa za 270,227.889 Din, to je 43.61%. V teku prvih 11 mesecev leta 1931 smo izvozili blaga v vrednosti 3,086.757 ton v vrednosti 4.418,916.934 Din; v istem času leta 1930 je znašal naš izvoz skupno 4,426.331 ton v vrednosti 6.286,594.409 Din. Lani je torej izvoz padel za skupno 1,339.574 ton, to je 30.26%, po vrednosti pa za 1.867,677.465 Din, to je 29.70%. V primeri z letom 1930 smo torej leta 1931 nazadovali toliko v pogledu množine izvoza kolikor glede vrednosti.

Po čem je srebrn in zlat denar? Nekateri imajo še stare srebrne krone in avstrijske zlatnike. Radi bi jih morda prodali, pa ne vedo kako, za koliko in kje. Zato objavljam, da kupuje Narodna banka stari avstrijski srebrni denar in sicer po: 5kronski komad Din 11.60, 2kronski komad Din 4.50, 1kronski komad Din 2.25, 1 stari forint komad Din 5.90, 1 stari tolar komad Din 12.50, 20kronski zlat komad Din 229.—. Narodna banka ima svojo podružnico v Mariboru.

*

Dva glasa iz kmetijskih vrst.

I. Dopis slovenske kmečke posestnice iz Dravske doline.

Da bodele videli, kako se nam kmetom godi, vam pišem sledeče: Imam posestvo, na katerem so moji predniki

Levo:

Zastopnik Amerike na razorožitveni konferenci v Ženevi, general Rufus Dawes.

Desno:

Največji konj na svetu je na Angleškem in je star šele tri leta.

imeli osem poslov. Jaz imam, da zmorejo za silo delo, dva hlapca in dve dekli. Ti štirje posli imajo mesečno 900 Din gotove plače. Da pa danes kmet dobi 900 Din, mora prodati tri lepa eno leto stara goveda. Torej ako hočem imeti celo leto štiri posle, moram samo za njih plačo prirediti na leto 36 glav mlade živine. Tako gre vsem drugim. Iz tega bi sledilo, da je treba o novem letu odpraviti vse posle, da bi sami delali, kar bi pač mogli. Kako bodo potem zgedala naša polja, je eno vprašanje! Drugo vprašanje pa je, kam bodo posli šli. Že sedaj pride dnevno 7 do 9 brezposelnih jesti prosit. Vsako noč jih prosi 6 do 8 prenočišča. Mi smo na koncu naše moči. Kje je mednarodna pomoč? Veliko je mednarodnih konferenc. Veliko razpravljajo med seboj državniki in gospodarski strokovnjaki. Ne vidimo pa in ne čutimo nobenega uspeha. Nekateri mislijo ter predlagajo, da bi bilo najboljšje, ako bi se carina odpravila. Tako bi šlo od nas v tujino žito, vino in živina, iz tujine bi pa prišla bolj poceni obleka. Drugi pa zopet drugače mislijo. Nekaj pa se mora storiti, da ne bo prepozno.

II. Dopis posestnika izpod gore sv. Uršule.

Gospodarska kriza nas močno tlači. Denarja ni od nikoder dobiti. Za lesom ne povpraša nihče, in če se še malokje oglasi kak kupec, pa nudi tako strašno nizko ceno, da bi kmet le prav malo ali skoro nič ne dobil za les. Živine imamo, da ne vemo, kako jo bomo prerediti čez zimo. Radi bi kaj prodali, eden kravo, drugi vole, itd., a kupca ni nobenega. Eni so začeli klati živino doma in razprodajajo meso, kar se ponekod še najboljše obnese. Zadnji čas tudi tako klanje ne vodi do zaželjenega cilja. Takšnih je dovolj, ki bi radi jedli meso, takšnih pa, ki bi plačali, je vsak dan manj. Marsikdo bi si rad privoščil kakšno kilo, pa si ne more, ker nima denarja, ne drobnega, še manj pa debelega. S strahom gledamo v bodočnost, kaj bo. Božični prazniki so minuli. Kmet bi moral imeti toliko denarja, da bi izplačal svojo dužinčad, ker ravno ob teh praznikih se menjajo posli. A kje naj vzame človek denar?

★

Fran Wernig:

Prehrana živine čez zimo.

Mnogi kmetovalci s hribov in tudi iz doline, katerim je letošnja suša odnesla doberšen del krme, pridejo k meni v pisarno ter prosijo za nasvet, katere oljnate tropine ali drugo tečno krmo bi kazalo kupiti kot nadomestilo za manjkajoče seno in slamo za preživljenje živine čez zimo. V naglici podajem omenjenim kmetovalcem naslednje pojasnilo:

Kupovati tečna krmila (oljnate tropine, otrobe itd.) radi nadomestitve sena in slame samo za preživljenje odrasle živine, je ven vržen denar. V večini slučajev gre menda le zato, da gotovo številno živino čez zimo obdržimo in prehranimo. Kmetovalcem gre torej zato, da živino nasitijo in nekako čez zimo ob-

PRI GIHTOVIH NAPADIH V SKLEPIH

izločuje se grčasta usedlina z zdravljenjem s Pistiyanskim blatom pri hiši. Gotova kompres »Gama« in naravna blatna kocka »Pioa« se dobi v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

drže. Jasno je, da bi nakup kakih tropin v to svrhu bil mnogo predrag.

Tečna krmila, oljnate tropine itd. dobičkanosno učinkujejo šele, ko je živina že sita primerne temeljne krme, predvsem sena. To je tudi naravno znatno cenejše, kakor kake tropine.

Nakupa tečnih krmil pa naravno ne moremo opustiti — ako teh krmil ne pridelfamo zadosti v lastnem gospodarstvu in n. pr. nimamo zadosti mleka za vzrejo — pri vzreji mlade živine, čeprav je cena tej nizka, pri krmljenju kravmolznic, ako mleko dobro prodamo.

Z močnimi oz. tečnimi krmili je kakor z umetnimi gnojili. Tudi umetna gnojila učinkujejo le v zemlji, ki je že primerno rodovitna in tudi močna krmila učinkujejo in vidno dvigajo n. pr. mlečnost še le, ko je žival že primerno rejena.

Torej z eno besedo: Samo za nasičenje odrasle živine so močna ozir. tečna krmila navadno predraga; glede krmilne vrednosti raznih krmil za primerno rejene krave-molznice pa bi navedel sledeče:

V primerno krmljeni živini je teoretično sposobna tvoriti 1 liter mleka naslednja količina krmil: 4.20 kg ovsene slame, 1.70 kg manj dobrega sena, 1 kg dobrega sena, 0.70 kg prav dobrega sena, 0.63 kg zrnja ječmena ali ovsa, 0.50 kg zelo dobre suhe detelje ali krmilne moke, 0.45 kg otrobov, 0.30 kg kokosovih tropin, 0.20 kg lanenih tropin, 0.17 kg tropin solnčnic ali bučnega zrnja in 0.15 kg sezamovih tropin. To razmerje tudi približno osvetljuje denarno vrednost krmil pri nakupu.

Kakor so v splošnem naši travniki izčrpani in prerevni, da bi mogla umetna gnojila primerno učinkovati, tako je na vadno tudi naša živina, posebno vsled letošnje suše, marsikje preveč sestradana, da bi mogla tečna krmila primerno učinkovati. Krmska mešanica: 5 kg slabšega sena, 5 kg ovsene slame in 10 kg pese zadostuje komaj za preživljenje krave v teži 450 kg in za tvorbo 1 in pol litra mleka dnevno. Za zvišanje mlečnosti je naravno potreben primeren doatek omenjenih tečnih krmil, ki pa tudi ne učinkujejo z naglico, kakor to navadno ljudje pričakujejo. Truplo in prebavila se morajo še le počasi privaditi na kako vrsto krme, da le-ta začne primerno učinkovati.

Za pravilno krmljenje, posebno v časih suše, je potreba posebne spretnosti, znanja in eventualno študija ter se tu ni mogoče spuščati v podrobnosti. V gospodarsko naprednejših državah in tudi v sosedni Koroški se prirejajo vsako zimo v posameznih vaseh posebni tečajji za krmljenje živine. Taki tečajji se menda vršili lanskega leta tudi na Vin. in sadjarski šoli v Mariboru.

★

Preložitev vinskega sejma in razstave v Ljutomeru.

Po raznih vesteh smemo vinogradniki pričakovati, da se bo trošarina na vino nekoliko znižala in da bo gostilničar plačal trošarino samo od soda, ki ga bo dal na pipo in ne od vse vkletene množine. Vinski kupci in gostilničarji čakajo zato z nakupi, ker bi radi bili deležni teh olajšav. Radi tega sta ljutomerska in gornje-radgonska vinarska podružnica preložili vinski sejem z dne 12. januarja na dne 9. marca t. l.

Takrat bo vino letnika 1931 že pretočeno in dozorelo ter bo pokazalo vse svoje izredne vrline, interesent pa si ga bo mogel nabaviti tudi večjo količino. Povrh so devizne odredbe v inozemstvu sedaj tako stroge, da je dopotovanje ino zemskih interesentov, ki so pokazali mnogo zanimanja za naš letošnji pridelek, skoro izključeno, otežkočena pa je tudi vsaka kapčija z inoz. nstvom.

Ti razlogi so napotili vinarski podružnici v ljutomerskem srezu, da sta preložili vinski sejem in vinsko razstavo na označeni ugodnejši čas.

Dosedanje prijave vzorcev za sejem ostanejo v veljavi, ako vinogradniki do marca ne bodo prodali svojega pridelka. Nove prijave prejema kakor do sedaj do dne 25. februarja 1932 mestna občina ljutomerska. Prav tako do dne 4. marca 1932 vzorce in sicer od vsake vrste najmanj 3 steklenice po sedem desetink litra.

S preložitvijo vinske razstave in sejma je preložena tudi licitacija občinskega vina na nedoločen čas.

★

Zimsko delo.

Prazniki so minuli. Gospodinjo, katere skrb je bila zadnji čas osredotočena na priprave za praznike, čaka novo delo, nova skrb.

Delo, ki čaka na zimski čas in gre ob gorki peči najbolj izpod rok, je šivanje. Kako dobro je, če zna gospodinja šivati obleko, če že ne praznjo, pa vsaj delovno. Otroci rabijo vedno kaj, ker zrastejo iz obleke in pa tudi mnogo strgajo. Krpati pa mora znati vsaka ženska.

Čeprav se po možnosti krpa obleka in perilo sproti, posebno manjše poškodbe, vendar ostane glavno delo za zimski čas. Spretna ženska roka popravi, zakrpa ali predela marsikateri kos stare obleke, da je potem še prav lepa in dolgo uporabna. Prav posebno dandanes v času splošne krize, ko ni denarja za nabavo novega blaga, ker nimajo naši kmetski pridelki in živina nobena prave cene napram blagu, je treba dvojne pažnje in skrbi, da se vsaka flikca do skrajnosti uporabi. Zato naj spretnost in iznajdljivost gospodinje skuša ohraniti in olepšati staro bleko, ker še mora nadomeščati novo.

Naj si bo moška, ženska ali otroška obleka, tudi stara in obnošena, nič zato, če je le čista in cela, čeprav zakrpana. Spretna roka jo napravi tako, da se krp ni treba sramovati.

Pri moški suknji se masten ovrtnik očisti takole: v skledo čiste vroče vode se vlije žlica salmijakovca, nakar se s to vodo in krtačo drgne ovrtnik. Krtačo je pridno spirati v tej vodi. Ako nimamo salmijakovca, vzamimo vročo vodo in milo. Očistijo se tudi drugi madeži iz blaga. Nato se suknjič lepo naravna in še napol vlažen od leve zlika. Manjkajoče gumbke in sparano podlogo ne pozabiti prišiti. Scefrane rokave in hlačnice so obrobijo z ozkim trakom enakega blaga.

Raztrgana mesta zakrpaj z enakim blagom. Vstavi ga lepo po vzorcu in šivaj z malimi vbodi, da se čim manj pozna. Ako nimaš enakega blaga, žrtvuj telovnik. Nosi se lažje drug telovnik k obleki, kakor pa z drugim blagom zakrpana obleka. Krpana mesta zlikaj z leve strani.

Tudi perilo je treba ob pravem času zašiti in krpati in tako zdrži še enkrat tako dolgo. Če se strga srajca že tako, da je manjka skoraj polovica, tedaj je zguba velika. Tudi perilo krpaj z enakim blagom in vstavi rižaste ali vzorčaste krpe natančno po vzorcu.

Posteljne rjuhe se obrabijo najbolj v sredini. Predno nastanejo luknje, se take že tanke rjuhe prerežejo po sredi navzdol, ali če je sešita iz dveh delov, se razpara. Nato se sešijeta dosedanjí stranski dolžini skupaj in nove stranice se po potrebi zarobijo. Tako popravljen rjuha zdrži še marsikatero leto brez krp in izgleda prav dobro.

Spretna ženska roka ustvari iz skoro nerabnega dokaj čedno oblačilo in lepo vstavljene krpe so njej samo le v čast. Mož in otroci bodo veseli nosili čisto in celo obleko in mož ne bo imel ob pogledu na luknje in scefrane rokave neprestano pred očmi težo sedanjega časa. Tudi tukaj, kakor v neštetih drugih ta-

kih slučajih ublaži in najdljiva, pridna roka mater dokaj gorja.

Za koline. Stisnjena klobasa.

V slani vodi skuhaj precej mehko 2 dela svinjske glave in 1 del kož od špeha. Kuhano zreži na 2 prsta široke kocke ter zmešaj v primerno veliki posodi s pol toliko krvi, kakor je bilo kož (na 1 kg kož pol litra). Dodaj od juhe, kjer se je kuhala glava in kože, da postane zmes redka, primerno soli in popra, ščep majarončkovih plev in malo zmletega gvirca. Vse to napolni v svež prašičji želodec, katerega si poprej na eni strani sešila. Nadevanega dobro zašpilji in sešij, nato pa 2 in pol uri prav počasi kuhaj. Klobasa je kuhana, ko ne teče več iz nje kri, če jo zbodeš z iglo. Kuhano klobaso deni med dve deščici in jo poteži s kamnom. Čez nekaj ur pa postavi shlaženo še na hlad. Na mizo daj klobaso narezano na tanke rezine, oblobo s kisom in oljem, čez pa potrosi drobno zrezano čebulo.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 2. januarja so pripeljali špeharji 119 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, špeh po 12 do 14 Din. Kmetje so pripeljali 19 vreč krompirja po 1 do 1.50, 12 vreč čebule po 5—6 (česen 10—16), 1 voz sena po 80 Din. Rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50, proso 1.75 do 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4—4.50, fižol 2—2.50. Kokoš 30—40, piščanci 28—65, puran 70—80. Celi orehi 5—6, luščeni 16 do 20. Hren 12—14, karfižola 4—12, ohrovt (glava) 2—3, kiso zelje 3—4, repa 2. Hruške 2, jabolka 2.50—5. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24—32. Suhe slive 8—12, med 14—20.

Mariborski živinski sejem dne 29. XII. 1931. Na ta živinski sejem je bilo prignanih: 4 konji, 12 bikov, 54 volov, 183 krav in 1 tele, skupaj 254 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 3.25 do 3.55 Din, poldebili voli 2.25 do 2.75 Din, plemenski voli 3 do 4 Din, biki za

klanje 3 do 4 Din, klavne krave debele 2 do 4 Din, plemenske krave 2.50 do 3 Din, krave za klobasarje 0.75 do 1.25 Din, molzne krave 3 do 3.25 Din, breje krave 3 do 3.25 Din, mlada živina 2.50 do 4.25 Din, teleta 4 do 6 Din. Prodanih je bilo 146 glav. — Mesne cene so bile sledeče: volovsko Ia 10 do 12 Din, IIa 7 do 8 Din, meso od bikov, krav in telet 4 do 6 Din, telečje meso 12 do 14 Din, IIa 8 do 10 Din, in svinjsko meso sveže 8 do 14 Din za 1 kg.

★

Deske za silo.

Kako hitro ginejo razni lepi in predvidevni stari običaji v našem narodu svedočijo »deske za silo.«

Pred najmanj 60 do 70 leti je še vladal v nekaterih krajih pri nas takorekoč tihi predpis, da je morala imeti vsaka uglednejša kmetija doma vedno najmanj 5 do 6 suhih desek, katere so bile namenjene za krsto, ako je kdo v hiši nepričakovano umrl. Slabo gospodarstvo na kmetiji so označevali sosedje le s prezirljivo opazko: »Kaj pa ti, ki niti ne gleš tajo več desek za silo!«

Osebnost sem čul v življenju kot ljudskošolec na rojstnem domu samo enkrat ta izraz. Nekoč je prišel zgodaj v jutru v visokem snegu sosednji mizar k očetu s prošnjo, naj mu posodi desek za eno krsto, ker mora to brzo izdelati za nekega mrliča v Haložah in v mesto ne more po nje v tem metežu. Oče so mu nato rekli: »Dobiš jih, ker si poštenjak, pa to so naše deske »za silo!«; moraš jih čimprej in tudi suhe vrniti!« — Mizar je nato pridjal: »Kaj, kakor Vas vidim tu, ste vi zdravi, kakor riba v vodi; pri Vas ne bo tako hitro mrliča. Vrnem Vam pa deske takoj, ko bo pot v mesto boljša!«

V poznejših letih sem se povodom dopustov rad pogovarjal z nekim prevžitkarjem, kateri je že štel mnogo nad 80 let, ki je pa imel izboren dar za opazovanje vsega, kar se je v življenju godilo krog njega. K temu sem šel vedno s svojimi vprašanji narodnopolisne in jeziko-

»Si bil na velesejmu v Ljubljani?« — »Bil sem!« — »Kaj si pa prodajal?« — »Zijala!«

Razočaranje. Mlada žena uide svojemu možu. Kmalu ji je pa žal in se vrne baš v času, ko moža ni bilo doma. Na stanovanju opazi polno cvetic. »Moj mož je gotovo vedel, da se bom vrnila!« nagovori služkinjo. — »O ne,« odgovori ta, »cvetlice so mu poslali prijatelji, čim so zvedeli, da ste pobegli!«

Izredno sposoben. — Pred naborno komisijo je stal mož, ki je zdravniku pojasnjeval: Nisem sposoben, ker ne spim po cele noči. — Zdravnik se je razveselil: »Ravno na vas smo čakali, takih mož

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

Novi gospodar ga je poznal kot izvrstnega orožarja in ga namestil za vodjo kovačnic v Lesičnem.

Ob prihodu v Lesično je bil Pavel Šterc star 32 let, visoke, lepe ter krepke postave in prijazno prikupljivega obraza. Že na zunaj mu je bilo poznati, da je služil vojake in imel posla z najbolj imenitno gospodo. Kljub samozavestnemu obnašanju ni bil ošaben, ampak nasprotno — gostobesedno postrežljiv napram vsakemu, ki je imel opravka v grajski delavnici. Ker je bila lesička orožarna obenem tudi kovačnica, je bil nje vodja v stalnem stiku s tamošnjimi kmeti, ki se niso mogli načuditi njegovi neprisiljeni domačnosti. Vsakemu kmetiču je segel v roko, mu obljubil popravilo ali novo naročilo in še izpraševal ga je, kako se mu godi in kako je kaj zadovoljen z grajsko gospodo.

2 Kmalu si je pridobil zaupanje podložnikov daleč na okrog. Lesička kovačnica je bila polna ljudi, ki so dali zaluzka, a zvedeli marsikatero novo izbojev s Turki in iz tedaj že živčnega kmečkega gibanja po drugod. Prijazni grajski kovač je znal ter videl veliko, bil je precej daleč po svetu in je znal podati doživljaje revnim domačinom kot rojen Žusemčan v njihovem materinem — slovenskem jeziku. Radovedni Pištajncani so kar migali z mustačami, ako jim je pripovedoval Pavel, kako so podili Turke po Ogrskem in Bosni in kaj je skusil v veliki državni orožarni v Kaniži. Še bolj nego s pripovedovanjem o podivjanih Turkih si je znal prikleniti nase srca tlačanov s slikanjem prebridke usode Tahovih kmetov iz območja Stattenberga pri Slov. Bistrici in zagorskega Podsuseda. Pri poslušanju trinoških zgodb so kmetje škripali z zobmi, dvigali pesti in prisegali, da bi bili oni že davno zaplesali s Tahom, ako bi bil njihov grajski gospod!

Po celi dolini Bistrice so pripovedovali ljudje od osebe do osebe, kaj počenja s tlačani krvoloč Tah, ki mora imeti volčje srce ter vražjo glavo.

slovne smeri, katera sem si bil pri raznih slučajih napisal za njega, ker mi je služil kot kmečki vedež ali podeželni konverzačni slovar. Ko sem ga nekoč vprašal, kaj ve o »deskah za silo« pri nas, mi je to na široko obrazložil in sicer nekako takole: »Ko sem bil še mlad, še ni bilo dobiti kar krste kje pri prvem kramarju, kakor danes in tudi mizarji so bili na deželi redko sejani. Za slučaj smrti v obitelji ni bilo v goratih krajih, v hudi zimi, v visokem snegu ali veliki povodnji, katera odnese navadno vse brvi in mostove, mogoče tudi čez celi teden preskrbeti mrliču krste. Moral je torej imeti vsak boljši kmetovalec takrat doma vsaj toliko desek pri roki kolikor jih je treba za eno krsto. Ubožim so pa kmetje »zložili« deske za krsto skupaj »v dober namen«. Če tudi mizarja ni bilo dobiti, ni to napravilo kake omena vredne zadrege; vedno se je kdo našel, kateri je za silo zbil kako vsaj zaboju podobno krsto, da je bilo mogoče spraviti mrtveca končno k cerkvi ali na bližnje pokopališče. Da bi pa bili koga pri nas pokopali kar brez krste, to bi bila sramota za celi okraj, in se to tudi, kar jaz pomnim, celo takrat ni zgodilo, ko so razgrajale strašne nalezljive bolezni pri nas.« —

To je vse, kar sem zvedel pri tej priložnosti o »deskah za silo«; pozneje ni nanesel nikdar več govor na ta predmet. — Če je pa znabiti kdo o tem že prej kaj pisal, kar mi pa doslej ni znano, potem se mi naj to oprost, ker nisem hotel vedoma česar ponavljati. Če se pa opisa strinjata, potem je pa to dokaz, da sta oba resnična.

Štajerski kakor koroški Nemci govorijo tudi o nekem »Notholz« (les za silo), nisem pa mogel zanesljivo dognati, da li jim je to istovetno, kakor naše »deske za silo«, ker so stari ljudje že pomrli in mladina niti več ne posluša takih ljudskih, če še tako zanimivih sporočil, ker ji navadno manjka vzgoja srčne kulture in čuta častitljivosti napram svojim rajnim prednikom.

Staro in mlado je večkrat jokalo na glas, ko so poročali kmečki gospodarji po povratku iz Lesične, kaj jim je zaupal grajski kovač o Tahu, katerega je sam služil več let kot vojak in gledal na lastne oči, kaj in kako ravna lintver v človeški podobi s podložnimi kmeti.

Za Pavlovo slavo priljubljenosti je še skrbel enooki Belakov Andrej. Dolga leta je bil kovač v grajski orožarni. Pri odsekavanju žarečega železja na nakovalu mu je odletel kos v levo oko in ga oslepil. V zahvalo za tolikoletno zvesto delo so ga odpustili in se je klatil reva na starost okrog ter popravljal pri kmetih za hrano in stan poljedelsko orodje. Ko je zvedel novi delovodja za usodo starca, ga je poklical v delavnico, kjer mu je poveril službo hišnika. Pazil je na jez, pospravljaj orodje, pometal, izprezal konje strank in skrbel, da je bil red pri hiši. Prejemal je plačilo, vžival prosto hrano in stanovanje in vsak dan mu je še kaj odpadlo kot napitnina v gotovem ter pijači. Stari Andrej je imel lahko opravilo in precej prostega časa, da je raznašal po krčmah do Pilštajnu, kaj vse je videl ter doživel njegov

DRUŠTVENE VESTI

Ljutomer. To nedeljo dne 10. januarja popoldne ob pol štirih priredi naše Prosvetno društvo zopet lepo gledališko predstavo v Katoliškem domu. Vprizori namreč »Cvetino Borogrsko«, lepo zgodovinsko igro resne in zelo vzgojne vsebine. Društveni oder mora tudi vzgajati. S smehom smo se itak oskrbeli preteklo nedeljo ob »Ženitvi«, katero je vprizoril mariborski Ljudski oder ob priliki svojega gostovanja v Ljutomeru. — Za predpust bo pa spet smeha in veselja ob »Slabi vesti«. K predstavi »Cvetine Borogrsko« vabljeni od blizu in od daleč!

Doklece.

To ime nosi mala naselbina ptujskogorske župnije v Dravinjski dolini, katero je pa že tudi ohranjeno v srednjeveških listinah, kakor n. pr. leta 1441 kot »Doklezendorf«. Smelo lahko trdimo, da ves učeni svet ne dožene pri zeleni mizi izvora tega krajevnega imena, ako dobro ne pozna vsega okoliša in če vrh tega nima sreče, da naleti na poseben slučaj.

Ako se pelje kdo po ptujskogorskem grebenu proti vzhodu in krene potem južno proti Doklecem, mora skozi precej dolgo sotesko s samo enim kolovozom, kateri je pa tudi zelo ozek, tako da pri širšem vozu os vseskoz striže obrežje. Če si prideta v soteski dva voza nasproti, je izognitev nemogoča; eden mora ritenski nazaj do ustja soteske in sicer oni, ki ima lažje nabasan voz, ali kateri je še bližje vhoda. Ker se pa pri takem naključju potratijo veliko časa, se temu odpomore potom doklica. Vsak voznik postoji prej, ko zavozi v sotesko, in dokliče vozniku, kateri je že morebiti v soteski ali tik pred njo, da čaka tu voz na vhod. Ako se kdo oglasi, čaka ta ob vhodu, dokler se ta ne do-

pelje ven; ako ne, potem je s tem ugotovljeno, da še ni nikogar v soteski in vožnja skoz »jo brezovirna. Kraj, kjer se je moral doseči ta sporazum potom doklicanja, so imenovali kratkomalo kot »Doklice« in je ostalo pri tem tudi pozneje, ko se je razvilo tam malo naselje. Tako je bilo od pamtiveka in tako je še danes.

Pravilna zgodovinska in jezikoslovna oblika tega imena je torej »Doklice«. S časom se je pa uveljavila nedosledna oblika »Doklece«, katero je pa najbrž zakrivila uradna raba v srednjeveških pisarnah.

*

DOPISI

Kamnica. Plahó se oziramo v staro leto. Imeli smo namreč poleg 17 porok in 70 krstov 72 mrličev. Med slednjimi se nahaja 29 otrok, ki so se nas že kar v prvem letu po rojstvu naveličali ter se med angelce preselili. Najstarejši med pokopanimi je bil 82 let stari Ivan Stramic. Večni mir zavživat se je podal pred Veliko nočjo nepozabni rošpaški župan in cerkveni ključar sv. Urbana Stanko Hauptman. V začetku adventa nas je zapustila vrla tretjerednica Jožefa Puhman, tik pred Božičem pa nas je zapustil dobri posestnik v Rošpahu Jurij Jošt, oče znanega gostilničarja pri Sv. Urbanu; žalost za svojim triletnim vnukom je nepričakovano ugasnila luč življenja značajnemu svečinskemu rojaku. Dolga, dolga leta pa se nam bo še poznala strašna rana, katero nam je zadjal grozni Mohorko v noči pred velikonočno nedeljo z umorom peterih članov jelovške družine. — Z radostjo pa poročamo, da se naša župnijska cerkev sv. Martina krasno postavlja in vse župljane čudovito razveseljuje s svojo novobogato električno razsvetljavo, ki tudi očitno vpliva na vedno lepše obhajanje naših slovesnosti. Tudi sv. Urban si je popravil svoj vsled nevihte poškodovani zvonik in se tudi v svoji notranjosti prav pridno pripravlja na izredno lepo slovesnost bla-

nezabno dobri gospod. Ako je povedal v nedeljo po službi božji na Pilštajnu kako dobro o Tahu v krčmi pri Pištelaku zbranim kmetom, so mu plačevali ne po poličih — po pintih. Ako mu je zmanjkalo resnično prisluhnjenih novic iz kovačnice, je razpletel sam katero prav grozno, da je bila orgorčenost napram gospodi tem ljutejša in polni pinti na mizi. Enooki Andrej je bil ustno izročilo Tahovih grozot, ki se je ohranilo stoletja med narodom in katerega so veliko pozneje beležili zgodovinarji iz ljudskih vrst. Po jezični zaslugi Andreja Belaka je znano o Tahovem trinoštvu iz okolice Podsuseda in Stattenberga tole:

Kadar je imel Tahi na Podsusedu starega konja, ki je bil nič vreden, ga je prodal kateremu izmed kmetov, o katerem je znal, da ima nekaj pod palcem. Ta ga je moral kupiti za ceno, ki jo je določil Tahi, sicer ga je prisilil v nakup s temnico in telesnimi kaznimi.

Drugi pot se je pokvarilo Tahu 1000 veder vina. Porazdelil ga je med svoje podložnike in prisilil, da so ga kupili za ceno, ki jo je določil

potrebujemo prav kravavo! Vsakemu se dremlje ponoči na straži. Vam se ne bo! Potrjen!

Plešast gost: »Če bi bil za to vino le par let prej vedel, bi imel še vse svoje lase. Človek to kislico samo poskusi, pa se mu koža tako nagrbanči, da bi se lasje niti izpuliti ne dali, kaj šele, da bi kar sami popadali ven.«

Poštena najditelja. »Včeraj sva jaz in Maks našla denarnico s tisoč dinarji.« — »Upam, da sta bila poštena.« — »Se razume. Vsak sva si vzela polovico denarja.«

Razmišljenost. Žena: »Kdaj si pa opazil, da nimaš dežnika?« Pro-

goslovitve nove slikarije, ki se nahaja v rokah priznanega mojstra g. Horvata.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 10. januarja 1932 popoldne po večernicah se vrši v samostanski šoli zanimivo predavanje za ženstvo. Govorila bo našim ženam in dekletom gospa ravnateljica Antonija Štupca in sicer o predmetu »Naloge žen in deklet v sedanji dobi.« — Pretečeno sredo je bil pokopan 64 letni Jožef Kren, prevžitkar iz Trčove. Naj v miru počiva! — Občinski proračun je pred vrati. Občinske doklade so se določile s 100%, kar je vsekakor visoko pri sedanji splošni gospodarski krizi.

Dogoše pri Mariboru. Na Štefanovo so priredili gasilci z Brezja v gostilni Zupan v Dogošah gasilsko veselico z običajnim sporedom. Krog polnoči je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju, ki je oddaljeno komaj 3 m od gostilne. Požar so zapazili, ko je plamen že objel celo poslopje in so prispeli iz Dogoš prvi gasilci na kolesih. Gašenja so se udeležili gasilci: Brezje, Dogoš, Pobrežje, Zrkovce ter Maribor. Obvarovali so komaj 3 m oddaljeno gostilno. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal. Nastala škoda je krita z zavarovalnino.

Gornja Sv. Kungota. Bilo je pred dvema mesecema, ko je domači župnik šel s presv. popotnico k umirajočemu bolniku. Na glavni cesti privozi za duhovnikom krasen luksuzni avto, se vstavi tik župnika, ki je ravnokar podelil dotičnemu gospodu v avtomobilu sveti blagoslov z Najsvetejšim. Avtomobilska vratica se odpro in stopi pred župnika eleganten gospod najlepših let ter izvanredno ljubeznivo povabi dušnega pastirja v nemškem jeziku v svoj avto z Najsvetejšim. Prizor je bil silno ganljiv in je izvalil radi tolike pozornosti g. dušnemu pastirju solze v oči. Še le po enem mesecu je potem župnik izvedel za avto in lastnika, ki je bil tako ljubezniv. Bil je g. inženir Tschary s svojo soprogo iz Maribora, ki se je ravnokar peljal v »Miri dom«, bivši dr. Čehov sanatorij, ki ga je kupil. Bodi velerodnemu in sila blagemu gospodu Tscharyju izrečena tem potom v imenu presv. Rešnjega Telesa iskrena zahvala in ljubi Jezus bodi temu gospodu inženirju in njegovi družini bogat plačnik s časnim in večnim blagoslovom!

Fram. Umrla je Uršula Koren, Anžurjeva mati v Morju. Velika udeležba občanov pri

njenem pogrebu je pričala, kako je bila pokojna priljubljena in spoštovana. Naj v miru počiva! — Tudi marsikaj veselega je doživel Fram v minulem letu. Bogata trgatav je vinnogradnikom napolnila klet z žlahtno kapljico. Vendar pa je slišati splošno tožbo o težkih časih za naše kmete. Porok je bilo 31. Da bi bili le vsi srečni in zadovoljni v novem stanju!

Št. Ilj v Slov. goricah. V ponedeljek pred Božičem smo pokopali Žebotovega očeta Jurija, ki je umrl na svojem domu v Selnici ob Muri v starosti 81 let. Kljub mrazu je spremljala velika množica ljudi rajnega rodoljuba na naše pokopališče. Pogreba se je udeležilo pod vodstvom vlč. g. monsignorja prof. Vrežeta šest čč. gg. duhovnikov. Domači vlč. g. župnik Vračko je v nagrobnem govoru opisal rajnega kot iskrenega Slovenca, zvestega katoličana in dobrega gospodarja. Rajni Jurij se je udeležil leta 1878 okupacije v Bosni in je znal mično pripovedovati zgodbe iz te vojne. Žebotova hiša je bila desetletja pred svetovno vojno zbirališče obmejnih rodoljubov ob Muri v kotu med Št. Iljem in Cmurekom. Oče Žebot je bil večkrat volilni mož, ko je slovenska stranka pri državnoborskih in deželnihih volitvah v mariborskem okraju s težavo prodrla s svojimi kandidati. V tej hiši so se zbirali mladi in stari rodoljubi, ko je obmejni narod bil težko borbo proti nemškimi šolam na Sladkem vrhu, Ceršaku in Selnici. V Žebotovi hiši so našli utehe in streho reveži. Pred dobrimi 30 leti se je rajnemu zgodila težka nesreča. Ko sta s sinom Frančekom sejala ajdo, je prišel pod brano, ko so se splašili voli. Voli so tekli kakih 20 m daleč in brana je očeta težko poškodovala. Celega pol leta je visel med življenjem in smrtjo. Ker ni poznal nobene mehkužnosti, je vendarle okrevljal in dosegel lepo starost 81 let. Svetila blagemu očetu Juriju nebeška luč!

Ruše. Hitro, hitro čas beži. Zopet je zatonilo eno leto. In v tem preteklem letu smo imeli 87 rojstev. Porok je bilo 22 in sicer 20 doma in 2 drugod. Pokopali smo 37 mrličev; med temi je bilo 17 otrok. Pa blagoslovljeno je bilo za nas minulo leto. Saj smo dobili nove zvonove, novo šolo, novega organista in mežnarja, pa kaplana tudi. In še otroški vrtec smo otvorili in gospodinjsko šolo, ki deluje s polno paro. — Kakor slišimo, se je naša tovarna za dušik odločila, da bo odpustila iz službe vse uradni-

ce. — Prosvetna knjižnica pa je zopet dobila nekaj novih knjig. Zato, člani, v teh dolgih zimskih večerih le pridno segajte po njih! — Naši smučarji so vsi iz sebe. Nebo samo je to povzročilo, ko jim je poslalo tako zaželenega snega. Veliko ga je že zapadlo, pa še vedno sneži. Saj vse, kar leze in gre, mlado in staro hiti s svojimi smučmi in sankami na Pohorje. To vam je veselja! Juhuhu!

Šikole pri Pragerskem. Turobno je zapel v vaški kapeli zvonček. Naznanil je, da je mirno v Gospodu zaspal blag mož, častitljive starosti 99 let, oče peterih otrok, g. Jožef Draškovič. Ni mu bilo usojeno, čakati bližajočih se božičnih praznikov. Milo in otožno so peli farni zvonovi v četrtek dne 17. decembra, kakor da bi delili veliko žalost z domačimi ter sorodniki. V spremstvu dveh čč. gg. duhovnikov, njegovih zvestih birmancev, vseh znancev in prijateljev, smo ga položili k večnemu počitku. Blag in časten mu ohranimo spomin! Preostalim pa naše iskreno sožalje!

Ptujska gora. Na godovanju g. Ivana Glažer, cerkvenega ključarja na Ptujski gori, doma v Bolečki vasi, smo nabrali v veseli družbi za deško semenišče v Mariboru 100 Din. Tem potom izrekamo vso čast našim gorskim fantom in dekletom. Pomagajmo našim dijakom, da nam Bog da veliko dobrih in vnetih duhovnikov. Bog plačaj! Posnemajte!

Ormež. Na predbožični in božični dan so naznanjali humski zvonovi, da je v Mariboru umrl nepričakovano nekdanji humski nadučitelj Anton Porekar. Če je kdo toliko časa bival in deloval med ljudstvom in za ljudstvo kot pokojni Porekar, ki je bil učitelj na Humu od leta 1889, dokler se ni pred par leti preselil kot vpokojenec v Maribor, in če je kdo tako rad ustrezal ljudem kot on, ni čudno, da se ob njegovi smrti ljudje zavzemajo in rečejo: Bog mu daj svoj večni mir in svoje plačilo! K pogrebu na božič se je odpeljalo precej ljudi odtod, zlasti zastopniki hardeške požarne brambe, katere soustanovitelj je bil Porekar. — Za božič je doživela humska šola prav prijetno iznenadenje. Tukajšnji rojak g. Božidar Sever, ki je upravitelj neke bolnice v Banatu, se je spomnil nekdanjih dni, ko je sam obiskoval humsko šolo, ter za božičnico poslal osem novih lepih oblek za dečke. Prosil je, naj se obleka razdeli med potrebne šol-

fesor: »Ko je nehalo deževati in sem ga hotel zapreti!«

Lilije. Meščan vpraša tovariša: »Zakaj pa se v našem mestu moški tako redko ženijo?« — Tovariš odvrne: »Temu so krive sedanje mestne gospe in gospice. Zakaj, o njih velja to, kar čitamo v svetem pismu o lilijah: So kakor lilije na polju, ne šivajo, ne perejo in vendar niti Salomon ni bil v svoji krasoti tako obložen kakor ena izmed njih!«

Jamstvo. Potepuh (ki so ga radi tatvine dragocene ure obsodili na dve leti ječe): »Čudno, kako točno je urar vedel! Za dve leti se jamči je stalo na listku pri uru!«

sam. Ako mu niso plačali vina, jim je odvzel kone in govejo živino.

Kmetje so morali rediti Tahovo živino na svoje stroške. Ako je poginilo kako govedo, so mu morali povrniti škodo v denarju po njegovi ceni, ni pa sprejel v zameno drugega živinčeta.

Enako so morali rediti in čuvati Tahovi kmetje njegove lovske pse in ako je kateri izmed njih poginil, so mu morali dati zanj vola.

Zvišal je služnosti in naklade tako, da je tiral od vsakega kmeta 22 čutar vina več, kakor so mu bili dolžni dajati.

Svojih delavcev ni plačeval po več let. Večini je ugrabil ves imetek, konje ter govedo.

Najhujše pa je bilo, da je oskrunjal Tahovi sinovi vred kmečko družinsko življenje. Pozval je svoje podložne na tlako, moške in ženske. A ženske, ki so mu bile všeč, je dal odvesti po svojem slugi na grad, kjer so postale žrtve njegove divje strasti. Znana so imena 14 deklet in žen, ki jih je vse oskrunil. Dve od teh nesrečnic sta bili na Brdovcu. Ena je bila hči Tomaža Mačkomelja, druga hči Pavla Jurkoviča. Poslednjo je

imel zaprto dalje časa na Susedgradu. Ker se je oče Jurkovič obnesel za čast svojega otroka, mu je mladi Gabrijel Tah razsekal lice in iztaknil oči.

Enako kakor na Susedgradu in Stubici je ravnal krvolok tudi s svojimi kmeti na Stattenbergu pri Slov. Bistrici. Tukaj si je izposojeval denar pri imovitejših podložnikih, a vse izposojene vsote je ostal na dolgu in gorje tistemu, ki se je drznil ponižno prositi, naj mu vrne denar. Z gorjačo ga je dal iztirati iz gradu ali pa vreči v ječo.

Po stari navadi je imel zahtevati graščak tlako le za svoje osebne ali domače potrebščine, ne pa za obrtna ali druga podjetja, ki nesejo več ali manj dobička. V graščinskih zapisnikih je bilo na tanko določeno, koliko dni v tednu mora tlačati kmet in kaka dela mora opravljati. Franc Tah je zahteval proti stari pravdi izredno tlako, ne da bi bil kmeta ali rokodelca za to primerno odškodoval.

Veliko škodo so trpeli kmetje, ki so nosili za tlako napredaj ali vozili graščinske pridelke v

larčke po sporazumu med katehetom in učiteljstvom, kar se je zgodilo. Da bi le našel plemeniti darovalec mnogo posnemovalcev! Saj jih je lepo številce, ki so nekdanj za časa Porekarjevega učiteljevanja trgali hlače na humskih šolskih klopih, pa sedaj uživajo visok socijalni položaj v mestih. Mogoče bi se svojemu nekdanjemu vzgojitelju najpopreje oddolžili na ta način, da se po zgledu Severja spomnijo revnih otrok. — Ker že omenjamo humsko šolo, bo morda koga zanimalo vedeti, koliko časa že stoji. V starih zapiskih se bere, da se je za to šolo posebno zavzemal nekdanji ormoški kaplan Peter Polič. Ni miroval, dokler ni dosegel svojega cilja in ves srečen je bil, ko je dne 11. decembra 1814 z ganljivim slavnostnim nagovorom na ljudstvo otvoril to šolo. Duhovnik je pač vedno bil in je prijatelj ljudstva in pospeševatelj napredka in izobrazbe. — Listi so pisali, da je Vincenca Zidariča, posestnika iz Pušinec, ustrelil divji lovec, da se je Zidarič takoj zgrudil mrtev na tla in da je bilo njegovo truplo obducirano. Hvala Bogu, da to ni res. Zidarič je bil po nesreči obstreljen. Res je v bolnišnici veliko pretrpel, a bo kmalu šel v domačo oskrbo. — Nekje drugod pa je divji lovec streljal pri belem dnevu na sina lovskega paznika, ker je hotel videti, kdo tako samozavestno stika za divjačino. Pa naj je bil dotični kdorkoli, mislimo, da ni imel najslabšega namena, ampak da je hotel samo preplašiti, da ne bi sam prišel v kašo. Seveda je pa že stara resnica, da se z divjim lovecem ni dobro srečati!

Sv. Križ na Murškem polju. Banska uprava v Ljubljani je dne 14. m. m. razrešila županijskih poslov: g. Antona Štuhec, posestnika v Logarovecih, g. Alojzija Štuhec, posestnika v Stari in novi vasi, in g. Martina Makovec, posestnika v Grlavi. — V občini Krištanci-Šalin je bil razrešen županstva g. Franc Dolamič.

Studenice. V Krasni je umrl dne 28. m. m. kmet Franc Marzidovšek, izredno marljiv, krščanski mož in zvest ter neomahljiv slovenski značaj, menda od mladosti naročnik »Gospodarja«. Pristrčno sožalje njegovi blagi ženi in dobrim otrokom!

Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 30. grudna smo spremili k večnemu počitku Marijo Grosek, p. d. Ribičovko, v Bodrežu v 76. letu njene starosti. Hvala vlč. g. župniku Antonu Peniču,

sorodnikom iz Ponkve in Dramelj in sploh vsem, ki so prišli v obilnem številu ter so izkazali rajni čast. Naj njeno truplo v miru počiva in njena duša sveti raj uživa. Preostalim naše sožalje!

Šmarje pri Jelšah. Lepi božični prazniki nam še ostanejo dolgo v sladkem spominu.

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Anton Macun, trgovina z manufakturo v Gosposki ulici.

Mariborski konsum, Glavni trg.
Franc Klajnšek, trgovec, Glavni trg.

V Št. Lenartu:

Tone Hrastelj, trgovina

V Gornji Radgoni:

Jože Hrastelj, trgovina.

V Kap. u pri Radencih.

Franjo Steinbauer, trgovina.

V Ljutomeru

Franc Senčar, trgovina.

V Ptuj.

Anton Brenčič, trgovina z železnino.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Mali Nedelji.

Franc Senčar, trgovina.

V Celju

Franc Dobovičnik, Gosposka ulica 15.
(pri nakupu za 300 Din.)

Franc Strupi, steklar.

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile, stalno do novega leta. Ta objava je za trgovce, ki od vzamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kako veselo smo jih obhajali v naši skoro novi romarski cerkvi! Lepo petje pod spretnim vodstvom našega novega organista g. Kidriča nam vedno bolj razkriva vso krasoto cerkvenih slovesnosti in naše ljube jaslice na oltarju sv. križa naravnost silijo stare in mlade, da pokleknejo in občudujejo božjo ljubezen. V najlepšem zimskem vremenu sta nas te dni pri blagoslavljanju hiš obiskovala naša priljubljena dušna pastirja in nam prinašala veliko tolažbo v žalostnih časih sedanje občutljive denarne krize. Pridna naša dekleta se pod vodstvom gđc. učiteljice Burdijan v gospodinjski šoli prav marljivo učijo in vežbajo, da postanejo vrle gospodinje. Pred božičem jih je obiskal g. referent Krošl iz Ljubljane, da nadzoruje njihovo šolanje in na pristojnem mestu poroča o njihovem uspehu.

Laško. Tukajšnje društvo »Blago srce« je tudi letos obdarovalo uboge otroke iz občin: Laško, Marijagradec in Sv. Krištof. Otroci so bili obdarovani z zimsko obleko, perilom ter čevlji. S tem je bilo gotovo ustrezno mnogim revnim staršem, ki nimajo zadostnih sredstev, da bi svojim otrokom kupili potrebno obleko in obutev za zimo. Za božične praznike pa se je društvo spomnilo s primernim zneskom tudi ostalih revežev v naši občini.

Laško. V pondeljek, dne 28. decembra se je na tukajšnjem okrajnem sodišču končala sodna razprava proti devetim obtožencem, kateri so bili obtoženi po zakonu o zaščiti države. Vsi obtoženci so bili oproščeni. Celotna zadeva je sledeča: V ovadbi, podpisani od nekoga nepoznanega A. Lukmana na sresko načelstvo, se je trdilo, da se je v Laškem vršil 28. maja 1931 neprijavljen tajen političen sestanek, katerega bi se bili udeležili naslednji gospodje: Kurnik Blaž, posestnik, Govce pri Sv. Jederti nad Laškim, č. g. Lončarič Josip, duhovni svetnik in župnik pri Sv. Jederti nad Laškim, Ahac Rudolf, posestnik v Planinski vasi pri Trbovljah, Deželak Matevž, posestnik v Ložah pri Rimskih toplicah, Goter Jožef, pos. sin v Tremeljih, monsignor dr. Kruljc Franc, dekan v Laškem, Šanc Jožef, posestnik v Padežu pri Laškem, Žmavc Josip, katehet v Trbovljah, in Deželak Ivan, posestnik in zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Laškem. Prva razprava proti zgoraj omenjenim gospodom se je vršila že dne 6. avgusta. Ugotovilo se je, da to ni bil

Slov. Bistrice, Ptuj ali Celje. V mestih so bile strogo določene najvišje tržne cene, nad katerimi ni bilo dovoljeno prodajati živila. Toda Tahova graščina je brez ozira na tržni red zahtevala in jemala od kmetov višje določeni izkupiček.

Tahi je ukazal Jurku iz Poljčan peljati dva soda karpov in ščuk v Ptuj in prodajati funt karpov po 8 krajcarjev, ščuke pa po 6 krajcarjev. Vrhutega mu je poginilo v poletnem času mnogo rib. Vzlic temu je moral kmet plačati graščaku polno določeno ceno 23 goldinarjev in ker se je obojavljaj skraja, ga je dal vreči radi nepokorščine v ječo in ga mučil tako dolgo, da je plačal ves dolg.

Tahi je pošiljal podložnike v mesta brez blaga in denarja, da so jemali zanj na up razno blago, ki so ga morali naposled sami plačati. Tem potom je dobival graščak razna sladila, dišave in najbolj draga vina iz Italije ter Španije.

Tahi je preziral vse zapisane pravice in sklenjene pogodbe, neusmiljeno je odiral kmete in kočarje, vdove in sirote. Brez pravega vzroka je dal zdaj temu in onemu odgnati živino iz hleva,

kakor konje, vole, krave, teleta, prašiče, koze in odpeljati žito, salo, platno, skrinje ter konjsko vprego.

Kmet, ki je poslal hlapca s konjem na tlako, ni bil nikoli varen, da mu prižene žival zopet domov. Tahi je odpravil konja in hlapca s težko naloženim vozom iz Slov. Bistrice v Gradec, v Sused ali v kak drug kraj. Ako je šlo po sreči, se je vrnil čez par dni sam domov brez blaga in denarja.

Tahova pravosodna oblast mu je bila le molzna krava, od katere je hotel imeti kar največji dobiček. Največje posilno sredstvo mu je bila grajska ječa v stolpu, kjer je ukrotil vsacega protivnika. Kdor je črnil le besedico nevolje, tega je dal takoj zapreti zaradi nepokorščine in punta. Navadno se mu je kmet, katerega je nameraval odreti, že udal, če mu je le zagrozil z ječo.

Kmetu Novaku iz Stare vasi pri Slov. Bistrici je prišla v noči lisica v kurnik. Domače je zbudil kurji kokodak in gospodar je šel pogledat k perutnini.

(Dalje sledi.)

Gospod X je bil na sveti večer pozvan k telefonu. Ko je nekaj časa poslušal, reče: »Kaj mi govorite danes, ko je vendar sveti večer, o kupčijskih poslih, gospod Osa. In če mi tudi 6% ponudite in če mi 7% ponudite in če mi 8 pro-kako, prosim? Osem in pol? Dobro, sprejemem!«

Fri ženitovanjskem izpraševanju. G. župnik je izpraševal katekizem že starejšo nevesto, o kateri so mislili, da bo obsedela. Stavljal ji je vprašanje: »Kdo te je odrešil?« Nevesta pa je malo zarudela in odgovorila: »Ee prelek.«

Inserat: »Službo dobi progajalka, ki mora biti poštena do 1. maja«

noben političen sestanek, ampak seja okrajnega odbora Kmetijske zveze za laški okraj, katero je sklical načelnik Deželak Matevž. Iz sejnega zapisnika se je tudi ugotovilo, da se je na seji govorilo o kmetijskih stanovskih zadevah. Ugotovilo se je nadalje, da se seja ni sta udeležila g. dr. Krulj Franc in Deželak Ivan. Glasom odloka kr. banske uprave z dne 19. januarja 1931 odborovih sej okr. kmetijskih zvez ni bilo treba javljati oblastem. V svrhu ugotovitve, ali so zgoraj navedeni obtoženci v resnici člani okrajnega odbora kmetijske zveze, se je razprava dne 6. avgusta preložila. Nadaljevala in končala se je dne 28. decembra, pri kateri so bili, kakor že zgoraj omenjeno, vsi obtoženci oproščeni.

Svetinje. Umrli Roziki Vavpotičevi v spomin! Tužno so peli zvonovi, z njihovimi vzdihli se je družila naša žalost. Odprt grob je zija pred nami, zahtevajoč novo žrtev. Razbolela srca so se stisnila v nemi bolesti, ko smo dali zemlji, kar je njenega. Počivaj v miru, draga, nam vsem tako priljubljena! Ni bila lahka Tvoja naloga, a Ti si jo pogumno prevzela; Tvoja mala, a delavna ročica je spretno vodila gospodarstvo in ga dovedla do viška. Za vsakega si imela prijazno besedo, dober nasvet. Številne solze ob Tvojem pogrebu pričajo, kako vsestransko si bila priljubljena. Tolaži nas edina misel: Na svidenje pri nebeškem Očetu!

Zavodnje. Upraviteljstvo tukajšnje šole je priredilo v nedeljo dne 6. decembra po cerkvenem opraviilu Miklavžev dan. Pri tej priliki so bili obdarovani vsi učenci. Nekaj ubožnejših je dobilo čevlje ali pa nogavice. Obdarovani so pa bili tudi vsi prisotni odrasli. Ker je bila to prva Miklavževa prireditve v tej fari, se je nabralo v šoli toliko ljudi, da so začele vsled slabega zraka ugašati luči. — Končali smo staro leto in že takoj v začetku novega, ko potrkna na vrata sv. Valentin, dne 7. t. m., katerega proslavlja tukajšnja fara z veliko slovesnostjo, nas razveseli šolska mladina z igro »Teta iz Amerike«, istočasno igrajo tudi odrasli trodejsko šalo »Čevljar — baron«. Pridite sosede, da počastite sv. Valentina in nato v šolo k igri, da se boste iz srca nasmejali. Na svidenje!

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Dne 20. m. m. je imelo naše Prosvetno društvo svoj občni zbor, katerega se je udeležilo zlasti lepo število mladeničev. Društvo še vedno kaže živahno stremljenje za napredek. V poslovnem letu 1931 je priredilo Finžgarjevo proslavo in še tri druge prireditve. Vršla so se tudi tri predavanja in dve gostovanji v sosednjih župnijah. Ustanovil se je fantovski krožek, ki bo kakor upamo združil vse pošteno misleče fante pod svoje okrilje. Dne 27. decembra je priredilo društvo igro »Stari in mladi«, k je prav dobro izpadla. Le tako naprej! — Letna kronika pretečenega leta beleži v naši župniji 36 rojstev, 8 porok in 20 smrtnih slučajev. Večjih nesreč smo bili hvala Bogu obvarovani, le nesrečna kriza tudi nam ne prizanaša. Sedaj je zopet čas, da agitiramo za dobre časopise, zlasti pa še za našega »Slovenskega gospodarja«, ker s tem vršimo važno misijonarsko delo. Resničen je namreč rek: Kakršen časopis, takšen človek! Vsem zvestim čitateljem želi dopisnik veselo leto 1932.

*

Nove knjige.

»Po stezah resnične popolnosti.« P. Mavricij Teraš, kapucin v Rimu, je po svojih prvih dveh knjigah »Za visokim ciljem« in »Pri studencih zdravja in moči« izdal zdaj tretjo: »Po

stazah resnične popolnosti«. V prvih dveh je opisoval pot očiščevanja in razsvetljevanja, v ti nam kaže pot zedinjenja ali združenja duše z Bogom: vse čednosti. Knjigo odlikuje lep in priprost, a klen jezik. In kar vpliva dobro, nič prenapetega ni v knjigi, vse sicer krepko, a umerjeno. Vsak bo knjige vesel. Cena brošurani 24 Din, po pošti 2 Din več. Strani 219. Dobi se tudi v knjigarni sv. Cirila v Mariboru.

»Šumi, šumi, Drava...« — črtice iz zgodovine Maribora, mariborske okolice in Pohorja. Ta snopič je svojčas izšel kot 13. zvezek Cirilove knjižnice, pa je bil kmalu razprodan. Sedanji snopič ima nekaj novih črtic s Pohorja. Knjiga stane samo 5 Din (s poštnino 6 Din). Pri naročilu pošljite znamke! Naroča se pri Tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

*

Vprašanja in odgovori.

K. St. v št. J.

Odgovor:

Pojdite na občino, tam boste napravili prošnjo in bo šlo dalje. Morali pa boste navesti, zakaj potrebujete orožje. Za lovsko karto se pa zglasite najprej pri lovskem najemniku, potem vložite posebno prošnjo za njo.

I. K. v M.

Zadolžen sem. Ničesar ne morem prodati in nikjer posojila dobiti. Al ime upniki lahko tožijo?

Odgovor:

Tožijo lahko. Morda pa bodo toliko uvideli, da bodo tožbo opustili. Iz tega položaja, v katerem niste samo vi, ampak nešteto drugih, bode treba najti izhod. Tako dolgo ne more iti, sicer bo kmet popolnoma obubožal. Če pa bo kmet berač, bodo vsi drugi tudi, tudi trgovci, obrtniki in industrijalci. Kmet tudi davkov v takem položaju ne more več plačevati. Potožite torej svoje upnike, da bodo več dobili, če vas ne bodo sodnijsko izterjevali.

J. N. v V. P.

Bil sem porok za večjo svoto denarja. Prepisal sem vse na ženo. Ali mora žena za mene plačati?

Odgovor:

Če vknjižba še ni stara 6 mesecev, lahko tožitelj zahteva razveljavljenje prenosa lastništva na ženo, drugače ne. Lepo pa za vas samih to početje ni! Ko kaj kot porok podpišete, že morate vedeti, da ste tudi plačnik!

K. St. v P.

Prosim, pošljite mi pouk od »Karitas« zavarovanja za od 10.000 Din naprej, starost za do 60 let in do 65 let in 78 let.

Odgovor:

Posmrtninsko-življensko zavarovanje »Karitas«. Na razna vprašanja glede tega zavarovanja javljam, da naj vsak, kdor hoče imeti pismena pojasnila, priloži dopisnico ali pa poštne znamke za Din 1.50. Navede naj: datum in leto, kedaj je oseba, ki se želi zavarovati, rojena; za katero svoto se jo želi zavarovati, kdo bo plačeval mesečne prispevke. Zavarujejo se

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefov« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefova« voda izborna učinkujoča naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

samo zdrave osebe. Do 65. leta starosti ni pri »Karitas« nobenega čakalnega roka in se cela zavarovana svota izplača takoj po smrti preostalim, četudi je plačal samo eno mesečno zavarovalnino. V slučaju smrti vsled nesreče ali nezgode pa se izplača dvojni znesek. Žebot Franjo, glavni zastopnik, Maribor, Loška ulica 10.

*

Krščanski general.

Med mnogoštevilnimi armadami, ki se borijo na Kitajskem skupno in ena proti drugi in so odvisne od svojih generalov, ki jih preživljajo ter plačujejo, je posebnost vojska generala Feng-Ju-Sianga. Med tem ko so druge čete navadne tolovajske tolpe, ali vsaj živijo na stroške pokrajin, po katerih se zadržujejo, je Fengova armada disciplinirana, se drži zakona ter predpisov, da bi bila vzgled tudi evropskemu vojaštvu. Ni čuda, general Feng je krščanski general; on ni samo kristjan, ampak živi tudi krščansko in zahveta isto od podložnega vojaštva, od katerega so štiri petine krščeni. Fengova armada je celina na red navajena vojska, s katero razpolaga Kitajska in ki bi se lahko zoperstavila Japoncem v Mandžuriji, ako je ne bi slabilo pomanjkanje orožja!

Feng se je posvetil vojaškemu poklicu radi povodnje, ki je napravila njegove stariše za berače. Bil je tedaj star 18 let. Da bi ne bil obubožanim staršem v nadlego, je postal vojak. Že po par letih je bil imenovan za oficirja, s 33 leti je bil polkovnik in je poveljeval polk. Kot častnik se je udeleževal bojev v boksarski vstaji v letih 1900—1904. Bil je nevarno ranjen in prepeljan v misijonsko bolnico, kjer so mu zelo skrbno stregli. Ljubeznjivost strežnic je vzbudila v njem občudovanje, pustil se je na bolniški postelji podučiti o krščanstvu od misijonarja. S semenom sv. vere v srcu se je podal nazaj k svoji četi, med tem ko je bil sklenjen mir. Še enkrat so se mu približali misijonarji, ki so cepili njegove vojake proti kugi, ki je izbruhnila kmalu za tem. Feng, ki je imel zasedeno pokrajino Honan, se je še bolj poglobil v krščanske resnice. Čital je spise verske vsebine, jih razdeljeval med vojake in leta 1913 je bil krščen.

Kljub pokristjanjenju ni trpel prikrščenja glede napredovanja v vojaški službi. Leta 1915 je poveljeval že divizijo, postal je korni general in leta 1923 mu je bila podeljena najvišja vojaška oblast, maršalska palica.

Feng pa si je tudi prizadeval, da je spreobračal vojake in oficirje. Moštvu je nudil priliko, da se je naučilo med službovanjem čitanja, pisanja ter obrti, da bi vojaki ne postali za slučaj odpusta delamrzni tolovaji. Tudi med vojno ni trpel ropanja ali tatvin; nobenemu nedolžnemu se ni smel skriviti las, celo sovražniku so morali priznati, ako se je predal. Njegova armada ni nikdar pustošila ali požigala. V mestih, katera je držal on v zasedi, se ni drznil nikdo, da bi bil vojake goljufal ali odiral. Vse beznice in igralnice je zapovedal zapreti in jih je pretvoril v šole.

Po zgoraj opisanem se ravna general Feng še danes. Razmere na Kitajskem so se pa znatno spremenile na škodo krščansk. generala. Vsestransko pomanjkanje na celem Kitajskem mu onemogoča, da bi preskrboval svojo armado zakonitim potom in radi tega se je tudi znatno skrčilo njeno število. Njegova naloga je danes, da brani domovino pred domačimi roparskimi tolpmi in igra vlogo policista. Domačini ga še tudi danes nad vse spoštujejo. Vsak kraj, v katerega pridejo njegove čete, se oddahne, ker kjer je Feng, tam kaj gospodarijo: red, zakon, pravičnost, ljubezen in usmiljenje.

*

Ljudsko štetje v Zedinjenih državah.

Podatki lanskega ljudskega štetja v ameriških Združenih državah so pravkar natančneje obdelani in jih je mogoče označiti s tremi besedami: Nazadovanje rojstev, močna omejitev priseljevanja in beg z dežele. Dne 1. aprila 1930. leta je bilo v Združenih državah 122,775.046 prebivalcev, to se pravi za 17,064.426 več nego januarja leta 1920.

Ameriško prebivalstvo je na tem, da se ustali. Statističarji so prepričani, da se bo povspelo pri nadaljnjem razvoju število prebivalstva leta 1970 na 150 milijonov, nakar bo začela ta visoka številka padati. Od prirastka na prebivalcih zadnjega desetletja 1920—30 odpade 3.5 milijonov na priseljence, 13.5 milijonov na porast rojstev. Primerjava z minulim desetletjem 1920—30 da ta-le zaključek: porast glede števila prebivalcev znaša sicer 3 milijone več, a je dejstvo, da pada število rojstev in se je ta padec zelo pospešil v zadnjih letih. Kakor v vseh novejših pokrajinah nadkriljuje tudi v Ameriki moški spol ženske. Razmerje med moškimi in ženskimi prebivalci se skuša izenačiti, kar je posledica izseljeniške zakonodaje. Tokratno razmerje je 102.5 moških na 100 žensk. (Leta 1920 so še bili 104 moški.) Ker pa živijo ženske dalje nego moški, bo nastopil v kratkem čas, ko se bode medsebojno razmerje izenačilo, na kar bo pričel dvig števila žensk. Danes je v Združenih državah 34% neoženjenih moških in 26% neomoženih žensk.

Amerikance je še treba vedno prištevati k nomadam, ki se selijo iz kraja v kraj. Zelo se je dvignil v zadnjem času beg kmečkega prebivalstva v mesta. Po mestih živi danes 56.2% celotnega prebivalstva, na deželi pa le 43.8%. Pred 30 leti je bilo ravnokar označeno razmerje — nasprotno!

Zadnje ameriško ljudsko štetje še izkazuje: 12 milijonov zamorcev, 1.5 milijonov Mehikancev, 332.000 Indijancev in 250.000 Azijatov. Črnci se bolj množijo kot belokožci.

88% prebivalcev Zedinjenih držav je tamkaj rojenih, le 12% je iz inozemstva. Kar se tiče staršev onih 88%, jih pripada 64% ameriškemu plemenu, torej onim Amerikancem, kojih starši so že bili rojeni v Ameriki. Iz tega je razvidno, kako napreduje poamerikanja-

nje Amerike, tuji se vedno bolj zgublajo.

Med priseljenimi belokožci so na prvem mestu Italijani. Leta 1930 so jih našteali 1.8 milijona. Na drugem mestu so Nemci z 1.6 milijona, potem pridejo Kanadci, Poljaki, Angleži, Rusi in Skandinavci, kojih skupno število presega nekoliko en milijon. Priseljeni Litvanci, Šoti, Čehi in Jugoslovani so dsegli nekoliko večje število nego leta 1920, pač pa je padla številka priseljencev iz: Madžarske, Avstrije ter Irske.

Vsi ameriški priseljenci prevzamejo s časom narodnost njihove nove domovine.

Ameriške Zedinjene države so sedaj na vstopu v tretjo dobo. Prva doba je bila kolonizacija, druga izenačenje mešanice iz vseh mogočih narodov, ki so se uselili preko Oceana. Bodočnost ja namenjena ustaljenju ter mirnemu razvoju.

*

Raznočersti.

Najhitrejša žival na svetu. Po Townsendu je najhitrejša žival na svetu neka muha (cefenomija), ki preleti v minuti baje 23 km. To bi pomenilo 1380 km na uro. Seveda ne more muha leteti tako dolgo, temveč gre za polete nekoliko sekund. Med ptiči je eden najhitrejših hudurnik, ki mu cenijo brzino na 250 km na uro, dočim opravi golob pismo- noša v istem času 65 km. Za žuželke so podatki precej skopi. Večerni pavlin preleti v sekundi 6 m, kačji pastir 15 m, navadna muha le 1.7 m, gori omenjena pa 380 m.

Žrtve avtomobilске nesreče. V Ameriki znaša po poročilu avtomobilске trgovske zbornice v Cikagu število žrtev avtomobilskih nesreč v letu 1931 34.000 ljudi. Kako ogromne so te številke, se vidi iz tega, da število vseh človeških izgub Amerike v svetovni vojni ni bilo večje nego 34.000.

*

Kako naj

nov naročnik

plača »Slovenskega Gospodarja«?

Veliko naročnikov nam piše dopisnice, da bi jim poslali list. Mi potem pošljemo položnico, in nov naročnik nam pošlje s položnico denar. To gre zelo počasno in traja najmanj 14 dni ali do tri tedne, predno je na ta način vse urejeno. In stroški pošiljatve za to so vkljub temu veliki. Dopisnica stane Din 0.75 in pozneje morate dati na položnico tudi Din 0.50, torej skupaj Din 1.25. Če pa kupite mesto dopisnice poštno nakaznico in pošljete po njej naročnino, Vas stane Din 2.25, torej nekaj več, pa je stvar takoj urejena. Napisati pa morate ob strani nakaznice: **nov naročnik** in natančen naslov.

Noviše.

Živkovič s celo vlado podal ostavko. Dne 4. januarja ob petih popoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri je predsednik ministrskega sveta g. Peter Živkovič obvestil ministrski svet, da je sklenil podati ostavko celega kabineta, sestavljenega po razglasitvi ustave dne 3. septembra 1931, z nalogo, da izvede volitve, ki jo je dovršil.

Volitve v naš senat s se vršile dne 3. januarja in so bili izvoljeni v Dravski banovini kandidati, kojih imena smo že objavili. V naši banovini je bilo oddanih od 1130 glasov 1051.

Voditelja indijskih nacionalistov Ghandija in predsednika indijskega kongresa so zaprili.

Tisočaki dobro naloženi v »Tekstilnem bazaru«, ugoden nakup raznovrstnih ostankov platna, sukna, barhenta, hlačevine svile itd. 53

MALA OZNANILA

Mlinarski učenec se sprejme, dobi celo oskrbo, hrano in obleko. Ambroš, valčni mlin v Dravogradu. 52

Kupim 1—2 vagona smrekovega kolja za vinograd, ponudbe na Anton Bibič, trgovec, Globoko, Brežice. 51

Štiričlanska družina z večletnimi spričevali išče službo majerja. Naslov v upr. lista.

Cepjeno trsje, okoreninjeni divjaki in sadno drevje ima Turin Anton, Modraže, pošta Studenice pri Poljčanah. 1745

Pekarno, prometno, blizu cerkve in postaje, kupim za ceno do 150.000 Din. Naslov v upravi lista. 47

JAVNA ZAHVALA

Potpornoj sekciji »Kmetijske eksportne zadruge, Maribor«, podružnici Zagreb, Boškovičeva ulica 4. Podpisani potvrdjujem, da mi je Vaš cij. zavod točno i kulantno isplatio citavu pripadajuću mi posmrtninu (osigurninu) iza smrti gospoda

Jakoba Bertoviča

premda sam bio Vaš član tek nekoliko tjedana Stoga mogu Vaš zavod kao vrlo kulantan svakomu toplo preporučiti. 42

Ivan Vajda, Zagreb, Klaičeva ul. 23. II.

„Zadružna Samopomoč“ v Mariboru

želi vsem svojim članom, zastopnikom in prijateljem 50

SREČNO NOVO LETO

in javlja, da ima od 4. januarja 1932 svojo pisarno v

Orožnovi ulici 8

(nova hiša blizu Mestne hranilnice).

Solidno delo in zaupanje članov nam bodo omogočili, da bomo lahko nudili, ako bomo poslovali 4 leta — končali smo ravnokar 2. leto obstoja — izvanredne ugodnosti, katere presegajo po pravih določene podpore.

Za našo deco.

V čarobni zemlji.

(Dalje.)

Dosti je bilo, da sta si mislila, kam hočeta in že je plovila v tisti smeri.

Vozila sta se po mili volji. Nazadnje sta si otroka spet želela na suho zemljo. Na obali, kjer

sta sedaj hodila, je bilo vse polno ograj iz šibja, ki so zapirale zelene livade. Na neki večji livadi sta opazila slona, in sicer pravega slona. Mahal je s svojim dolgim rilcem, kakor da bi ju bil klical. Poleg njega je počivala kamela i. malo dalje se je krasen majhen konjiček veselo poigraval. Tudi siv osliček je bil tu.

»Zdaj hočeva jezdit!« je vzkliknil Marko radostno in je stekel na livado.

»Ali bodo dopustili, da se jim spraviva na hrbet?« je vprašala Marica. »Jaz bi rada na slona!«

»Jaz pa na konja«, je rekel Marko.

Marica se je podala k slonu. Žival je začela sukati svoj repek in gibati z ogromnimi ušesi ter ji je prišla nasproti. Ko je bila docela pri deklici, je pokleknila na tla na sprednje noge in Marici je bilo lahko povzpeti se na široki hrbet.

V tem času je tudi Marko brez težav zajahal konja. Najprej ga je preizkusil, kako teče po zeleni trati, potem pa se je ustavil pri Marici. Začel se je smejati slonu, ki je le počasi in nespretno hodil.

Dan je otrokoma potekel kaj hitro. Treba je bilo iti spat. Marko je razjahal svojega konja, slon pa je pokleknil, tako da je mogla Marica prav udobno zopet stopiti na tla. Otroka sta potem odšla po isti poti, po kateri sta bila prišla. Ko sta tako stopala po poti, sta naenkrat zapazila na tleh hrošča, ki je zelo sličil rogaču. Imel je svetel hrbet, posut z zelenimi lisami, velike črne oči in samo štiri noge. Marko je živalici postavil pot s svojim čevljem, potem jo je pa pre-

vrnil z nogo na hrbet. Uboga živalica se je zaman trudila, da bi se sama zopet spravila na nogo. Marko se je njenim prizadevanju sladko smejal.

»O, Marko! Ne muči hrošča dalje! Pusti ga, naj gre na svoj dom!« je rekla Marica, pa je postavila hrošča zopet na noge.

»Saj mu nič slabega ne storim«, je odgovoril Marko ter je hrošča zopet položil na hrbet.

»To je grdo od tebe«, je zaklicala Marica razjarjena.

Pa Marko se na to ni prav nič oziral. Smejati se je še nadalje, videč, kako se hrošč zastonj trudi, da bi prišel spet na noge. Naposled, ko mu je bilo dovolj te igre, je rekel:

»Hajd, neumni hrošč, hodi zopet po svojih nogah!« Pripognil se je ter prijel hrošča za eno nogo, pa tako surovo, da se je odtrgala in mu ostala v roki.

Uboga živalca je skušala ubežati, ali je padla pri vsakem koraku. Marko jo je sunil z nogo, da je odletela daleč v travo.

»Ti si mi pokvaril vso današnjo zabavo. Ti si res pravi hudobnež,« je stokala Marica, brisoč si solzne oči. »Čemu si brez vzroka pokvaril hrošča za njegovo življenje? Kako bo sedaj hodil?«

»Naj si kupi palico,« je menil Marko brezbrizno.

»O, lokomotiva, pridi in spravi naju domov, ker sem zelo trudna in nesrečna,« je zaklicala Marica.

Lokomotiva je bila tedaj tu. Marko, nezadovoljen s seboj in sestro, je sedel v en konec vagona, pa ni hotel niti govoriti. Vrnitev je bila dolga in neprijetna.

Pred velikimi vrati sta izstopila. Marica je potegnila za zvonec. Ali ko se je ozrla, ni bilo Marka nikjer. Pregledala je vse vagone, pa ga ni bilo in ga ni bilo. Samo enega izmed njegovih čevljev je našla na vagonskih stopnicah.

»Marko, Marko!« je klicala vsa v strahu. Povsod je bila le gluha tišina.

Vrata so se odprla. Solnce je zahajalo. Ni mogla storiti nič drugega, kakor da je z žalostnim srcem legla v posteljo.

VI.

Ko se je drugega jutra prebudila, ji je brenčala okoli ušes rumena osa.

»O, osica, ne piči me!« je vzkliknila deklica. Osa je sedla na zglavnik in se začela snažiti po celem telesu.

»Osica, lepa! Ali te nisem včeraj pregnala z namazanega kruha?« je vprašala Marica.

Pametna misel.

Mož si je bil v dolgih letih prihranil 200 zlatnikov in je sedaj premišljeval, kam bi to svoto skril, ker je bil vedno v strahu pred tatovi. Prišla mu je misel, da bi novce zakopal na vrtu. Kakor je bil skleni, tako je tudi storil. Neke poletne noči je izkopal v enem kotu vrta jamo, dal v njo vrečico z zlatom ter je potem zopet skrbno poravnal tla. Bil je sedaj prepričan, da je našel izborni skrivališče in je nekaj časa živel mirno in brez skrbi. Kakor se pač dogaja, človek vedno premišljuje in tako tudi naš mož. Vsak dan se mu je vrivala misel, da je morda le kdo videl, kako je zakopal svoje prihranke. Ni mu nazadnje dalo miru in zopet je bil neke noči na vrtu, da bi se prepričal, če je z zakladom vse v redu. Koplje in koplje, a vrečice ni bilo! Koplje hlastneje, poskuša na levo in desno — denarja ni! Kaj zdaj? Nekdo si ga je prilastil, ali kdo? — Sum je padel na soseda, s katerim si ni sta bila kaj dobra, ker je vedno hotel imeti kako posojilo in je trdil, da ve, koliko denarja ima naš mož prihranjenega. — Sum je bil torej tu, ali kaj je mogel na sam sum sosedu storiti? Dolgo je premišljeval, nazadnje pa si je napravil bojni načrt.

Stopil je do soseda, ga je poprosil za lestev, da bi obral sadje. Pri tem sta se začela razgovarjati, prišla sta tudi na slabe čase in da je treba paziti na denar. Naš mož je menil:

»Jaz sem si prihranil 400 zlatnikov, 200 zlatnikov sem nekje zakopal, da nihče ne ve, kje. Ostalih 200 zlatnikov sem doslej shranjeval doma, pa se mi ne vidi varno. Zato bom zdaj enega večera dal še teh 200 zlatnikov tja, kjer so oni. Tako bo potem vse na varnem.«

Ko je odšel, je sosed, ki je bil res tisti tat, premislil:

»Kako bi pa bilo, da dobim še onih 200 zlatnikov? Če jih hočem dobiti, seveda ne sme najti prazne jame, drugače ne bo nič več dal vanjo. Bo pač najboljša, da še danes spet zakopljem ukradenih 200 zlatnikov. Ko bo potem sosed še dodal svojih 200, jih bom čez par dni lahko dvignil — vseh 400.«

Tako se je tudi izvršilo. Ko je naš mož šel kopat za svojim denarjem, da bi videl, če mu je zvijača bila uspela, je v svoje neizrecno veselje res našel vrečico z denarjem vred. Hitro jo je pobral in odnesel, dodal seveda ni nič, ker ni nič več drugega denarja imel.

Kakšen obraz je napravil sosed, ko je čez par dni prišel po zaklad, si pa lahko mislimo...

Nalašč ne. Star kmet iz vasi, ki leži daleč proč od vsake železnice, pride na kolodvor in zahteva pri šalterju karto. Na vprašanje, kam, reče, da to nobenega nič ne briga. Po dolgem prerekanju natade cilj vožnje Rentling. Komaj je imel karto v roki, se zvito nasmeje in reče: »Zdaj bom se nalašč peljal v Stuttgart!«

Ni bil pijan. Žena je zjutraj vprašala moža: »Si bil sinoči zopet pijan?« — Mož pa se je opravičil: »Jaz? Jaz že nisem bil pijan, a moj sosed, ta je pa bil. Ko sva šla skupaj domov, mi je ta naroda na nogo stopil, da še danes ne vem, kako je mogel biti tako pijan!«

Na sraži. Vojak stoji ponoči na straži. Nasproti mu prileti od nekega prepodena krava. »Kaj z njo,« si misli stražar, a v tem ga pride nadzorovat častnik, ki po telefonu sporoči slučaj komandi. Od tam pa pride vprašanje, od kod da se je priklatala krava. Odgovor se je glasil: »Tega pa nam krava ni vedela povedati.«

Osa se je dvignila in se je začela nekako čudno vrteti po zraku. Marica jo je pazljivo opazovala.

»Prepričana sem, osica, da ti veš, kje je moj brat. Ali me hočeš povesti k njemu?«

Osa se je začela še bolj igrati. Marica je to razumela. Brž je bila na tleh. Osa je letela par metrov pred njo, pokazujoč ji pot. Hodila je dolgo, dolgo. Pot skozi gozd je bila zelo težavna in mučna, a deklica na to niti ni mislila. Mislila je ves čas samo na svojega brata. Nazadnje je prispela do trnjeve ograje. Videla je skozi trnje, da se tam nekaj premika. Takoj ji je bilo jasno, da je to Marko. Poskušala je priti preko trnja. Trnje ji je izruvalo lase, trgalo obleko, razpraskalo roke — ali ona je kljub temu nadaljevala svojo namero. Marka je našla ležati na travi. Na eni nogi ni imel čevlja ter je bil z vrvjo trdno privezan na v zemljo zasajen količ. Ko je videl sestro, se je hotel dvigniti, pa ni mogel. Marica mu je hotela pomagati na noge.

»Kako si prišel sem, Marko?« ga je vprašala.

»Velikanova vražja deca me je spravila sem. Privezali so me z dolgo vrvjo na ta količ, pa so me potem prisilili, da sem hodil po eni sami nogi. Padal sem, ali oni so se temu na glas smejali, pa so me topli, da sem moral zopet naprej skakati. Nazadnje so skrajšali vrv ter me prisilili, da ležem. Oh, kako sem lačen! Kako me vse boli!«

Dobra Marica je premišljevala, kako bi ga oprostila. Po sreči je imela seboj top nožič. Z veliko vztrajnostjo je potem prerezala vrv.

»Beživa sedaj!« je vzkliknila. Prerila sta se skozi trnje ter sta hitela za oso.

»Jaz nočem biti več tu,« je rekel Marko s solzami v očeh, ko sta bila blizu vrat.

»Tu je krasno,« je zatrjevala Marica.

»Mogoče za tebe, ker se ti doslej še ni nič hudega dogodilo.«

»Niti tebi bi se ne bilo dogodilo nič, če tega ne bi sam povzročil.«

»Kako to?« je hotel Marko vedeti.

»Ali ti tega res ne vidiš?« je odgovorila Marica. »Zaprli si veverico v kletko, pa si bil zato sam v kletki. Odtrgal si ubogemu hrošču nogo, zato si tudi sam danes...«

»Dosti, dosti!« jo je jezno prekinil Marko.

Marica je umolknila. On je bil preveč truden. Zato je legel na travo in je brž zaspal. Ona je sedla kraj njega in je začela razmišljati, kako obleko bi mogla obleči svoji lutki. Naenkrat jo je predramil šum. Dvignila je glavo in opazila nekega pisanega psa, ki ji je pritekel. Ko je bil pri deklici, se je začel milovati.

»Oh, kako si ti dober!« mu je začela Marica govoriti in ga je božala. To je Marka prebudilo.

Pes je prišel tudi k njemu, pa mu je začel lizati roke. Potem je potekel, da poišče suho vejo, prinesel jo je v gobcu ter jo spustil pred Marka. Nato je začel mahati z repom, kakor da bi hotel reči: »Hajd, vrži jo sedaj tja!« Marko je vzel vejo in pes je skočil, da jo zopet prinese. Tako sta se prijateljsko igrala do mraka. Tega večera sta Marko in Marica legla brez solz spat.

VII.

Nekaj dni Marko ni mučil nobene živali. Malo je sicer dražil psa, ali ta je to veselo prenesel. Nekega dne so sedeli vsi trije ob ribniku ter so posmatrali bistro vodo in nemirne ribice. Naenkrat se je Marko dvignil ter rekel:

»Loviti hočem!«

»Kaj hočeš loviti?« je vprašala Marica.

»Pa ribe! Videla boš.«

Odšel je, pa se je kmalu vrnil z dolgo šibo, na kateri je bila vrvica s trnekom. Nato je sedel ter spustil trnek v vodo.

»Marko, prosim te, pusti to. Vem gotovo, da boš zopet kaj slabega napravil,« je prosila Marica. »Vidiš, da so tu same zlate ribice, ki jih ni mogoče jesti. Ti jim hočeš vzeti samo življenje.«

Marko je videl tudi sam, da je tako. Ali baš tedaj je hlastnila krasna ribica po trnku. On je spretno potegnil in je vrgel ribico na travo. Nato je, ves srečen, zopet spustil trnek v vodo. Ali Marica je sedaj hitro skočila, vzela je ribico in jo vrgla zopet v vodo.

»E, gospodična! Ti misliš tako? Tedaj bom jaz tako« je rekel srdito. Nato je vstal in je Marici zvezal roke z močno vrvico. Ona se je branila, ali Marko je bil močnejši od nje. Ko je bil gotov, je lovil dalje v ribniku.

Vrgel je že tretjo ribico na travo, kar se je zopet pojavil nad njim temni oblak. Ko se je spustil, je dobil obliko ogromnega čevlja, ki je Marka od zadaj tako močno sunil, da je bil takoj v vodi.

Deček se je sicer vzdržal nad vodo, ni pa si mogel pomagati iz ribnika. Uboga Marica mu tudi ni mogla pomagati, ker je imela roke črsto zvezane. Začela je klicati na pomoč. Tedaj je skočil pes v vodo, je prijel z zobmi Marka za rokav in ga zvlekel na bolj plitvo mesto.

Od tedaj se je zdelo, kakor da bi kaka nevidna moč Marku ne dala pokoja. Čestokrat se mu je videlo, kakor da vidi izza grma veliko roko, ki mu žuga. Ali pa je čul, da se mu neko nevidno bitje zlobno smeji. Včasih se je tudi nanj spustil kak oblak in neka roka ga je začela vleči za lase. Zato ni bil več srečen. Postal je tudi zloben in prepirljiv napram Marici.

»Kako to, da se tebi nikoli nič neprijetnega ne dogodi? Vse nesreče so samo zame,« je rekel nekoč.

»Vse te nesreče čutim tudi jaz. Ti ne veš, Marko, kako nesrečna sem radi tebe tudi jaz.«

On je stal dolgo časa zamišljen.

»Veš kaj?« je začela ona nenadoma. »Šla bom k očetu teh mladih velikanov, ki te tako mučijo. Prosila ga bom, naj jim prepove, da bi te še dalje nadlegovali.«

»Kaj, ti bi si upala k velikanom?«

»Upam si. Evo, baš sedaj se bom napotila tja.«

»Kaj pa naj jaz storim v tem času? Kaj, če me zopet napadejo?«

»Hudobno dete, kakršno si ti, more biti samo v postelji pri miru. To je že babica pravila. Spravi se v posteljo in ostani tam. Tako ne boš mogel nič slabega storiti in zato se niti tebi ne bo nič neprijetnega pripetilo.«

»Kako pa hočeš ti potovati?«

»Slon me bo odnesel,« je odgovorila Marica.

(Konec prihodnjič.)

Širite „Slov. Gospodarja“!

JAVNA ZAHVALA.

Jaz podpisana sem prejela danes najkulantneje in najtočneje izplačano celotno mi pripadajočo podporo po smrti mojega moža g.

Ivana Rath iz Peker št. 11

Vsled tega, da je bilo to izplačilo tako vestno in v popolnem redu izplačano, se čutim dolžno to izbornu in dobrodelno institucijo **Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z v Mariboru, Aleksandrova cesta 44**, vsakomur najtopleje priporočati.

Pekre, dne 23. decembra 1931.

43

Rath Zofija.

Najprimernejši dar za neveste:

Sveťa mati Ana.

Molitvenik za žene in matere.

Podučna stanovska knjiga.

Trgovci na deželi! Dobite si od nas malo zalogo tega molitvenika, da ga boste imeli vedno pripravljenega; in neveste vam bodo hvaležne! Priproste, pa tudi elegantne vezave v raznih cenah nudi

Tiskarna sv. Cirila — Maribor.

Viničarja s 4 delavskimi močmi sprejme Marija Huberl Schmid, Maribor, Gospejna ulica 13. 45

JAVNA ZAHVALA.

Dolžnega se čutim, izreči tem potom iskreno javno zahvalo **Podporni sekciji »Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru«** za točno in kulantno izplačilo podpore po smrti gospe

Grušovnik Terezije iz Sv. Miklavža

Vsakemu priporočam v njegovem lastnem interesu vstop v članstvo te dobrodelne institucije.

V Hočah, dne 29. decembra 1931.

39

Čeručič Ivan.

Dva kožuha in plašča na prodaj. Cesta na Brežje 1: Pobrežje. 3

Iščem gospodinjico kot sodružnico z malim premoženjem. Grem tudi kot sodružnik na malo posestvo s srednjim kapitalom. Naslov pod sodružnik 5, na upravništvo Slovenskega Gospodarja, Maribor. 2

Vsem cenjenim gostom naznanjam, da sem sedaj opustil gostilno v Spodnjem Porčiču ter se vsem zahvaljujem za izkazano zaupanje. Ludvik Čolnik, sedaj v Svetem Lenartu v Slov. gor. 30

Karl Mayjeve povesti v letu 1932.

Najbolj čitana knjiga izmed vseh povesti je do sedaj in bo gotovo tudi ostala:

Povesti Karl Maya.

V založbi Tiskarne sv. Cirila v Mariboru so dosedaj izšle sledeče knjige:

Križem po Jutrovem,
Po divjem Kurdistanu,
Iz Bagdada v Stambul,
Winnetou vse tri knjige.

Vsaka knjiga obsega štiri zvezke po 160 strani. Zvezek stane Din 13.—, v polplatno vezana knjiga stane Din 65.—, v celo platno vezana Din 70.—. Winnetou z večbarvno naslovno sliko Din 75.—.

V letu 1932 bodo izšle sledeče tri knjige, katerih vsaka ima po 4 zvezke, skupno okrog 2000 strani:

V gorah Balkana,
V deželi Škipetarjev,
Žuti.

Te tri knjige lahko nazivamo:

Karl May potuje po Jugoslaviji,

kajti vse tri knjige pripovedujejo o živahnih in za nas še posebno zanimivih doživljajih Karl Maya v južni Srbiji, ko je bila še pod turškim gospodstvom.

Vsakega prvega v mesecu izide en zvezek, tekem leta torej 12 zvezkov po 160 strani. — Vsak zvezek stane Din 13.—. Kdor se prikladi vsaj do konca januarja kot celoleten naročnik, ali pa pozneje, tako da doplača vse za nazaj, dobi vseh 12 zvezkov, plača pa samo 10 mesečnih obrokov po Din 13.—. Kdor hoče dobiti v celoplatno vezane knjige vsako četrtletje eno, skupno tri knjige, vplačuje skozi 10 mesecev po Din 17.—. Dosedanji naročniki lahko dobijo tudi same platnice z originalnimi slikami po Din 10.— — Vsak tak naročnik ima nadalje tudi pravico do 25% popusta na vse knjige, ki jih je izdala in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Peči na žagovino izdeluje in pošilja na osem-dnevno poskušnjo ter plača vse tovarne stroške trrdka, ako peč dobro ne deluje. R. Jakelj, Slovenjgradec. 1599

JAVNA ZAHVALA.

Podporni sekciji »Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru« izrekam podpisani s tem javno zahvalo za točno in kulantno izplačilo odgovarjajoče podpore, katero mi je imenovala institucija izplačala po smrti g.

Terezije Zajc iz Sv. Petra v Sav. dolini

Vstop v članstvo te dobrodelne institucije za morem vsem in vsakomur najtopleje priporočati.

V Rušah, dne 20. decembra 1931.

40

Ivan Zajc.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi svojim odjemalcem

Bezjak Ivan,
sedlar

Maribor, Cvetlična ulica 33. 34

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem svojim odjemalcem in se priporoča:

Josip Pirich,
usnjarna in parna žaga.

Ptuj, Hrvatski trg 3. — Sv. Lenart v Slov. gor.

JAVNA ZAHVALA.

Radevolje sme pripravljena in se čutim tudi dolžna, izreči javno zahvalo **Podporni sekciji Kmetijske eksportne zadruge r. z. z o. z. v Mariboru, Aleksandrova ulica 44**, katera mi je po smrti g.

Ivana Rath iz Peker

meni pripadajočo podporo točno in kulantno izplačala. Z ozirom na to, da je delovanje gornje zadruge točno in v polnem redu, priporočam vsakomur vstop v članstvo te dobrodelne sekcije.

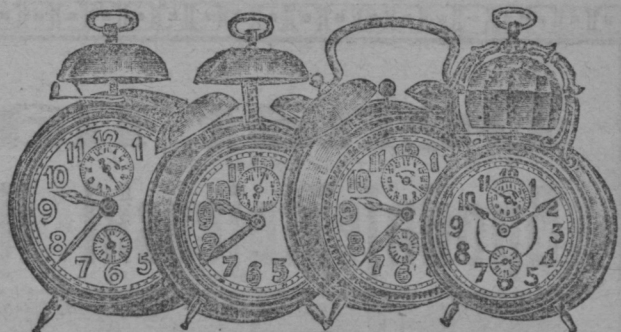
Maribor, dne 23. decembra 1931.

44

Pessl Marija.

To so one budilke,

katero se tako rado kupi pri tovarniški hiši ur Suttner. Ze od 49.— Din naprej pošilja trrdka Suttner dobre budilke, posebno priljubljene pa so sledeče vrste:

St. 505. Ura budilka, dober ankerstroj, škatlja poniklana, višina 16 cm. Din 58.—	St. 519. Ura budilka, prvovrstne kval. ankerstroj, kazalo in kazalca razsvetljeni z radijem, dobro priporočbe vredna, škatlja poniklana, višina 21 cm. — Din 116.—	St. 506. Ura budilka, prvovrstne kval. ankerstroj, kazalo in kazalca razsvetljeni z radijem, dobro priporočbe vredna, škatlja poniklana, višina 22 cm. Din 121.—	St. 516. Ura budilka, prvovrstne kval. ankerstroj, dobre priporočbe vredna, škatlja poniklana, višina 22 cm. Din 121.—
---	--	--	--

Noben riziko!

Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Pošilja se po povzetju ali pa se pošlje denar v naprej.

Največja izbira budilk, namiznih in stenskih ur, nihalníc, pravih švicarskih žepnih ur že od Din 44.—, ure zapestnice že od Din 98.—. Zlato in srebrno blago vsake vrste v velikem ilustrovanem ceniku, ki ga dobite brezplačno. Zahtevajte ga od trrdke

H. Suttner tovarniška hiša ur Ljubljana št. 992.

Cena novost! Budilka za Din 45.—, žepna ura že za Din 35.—, obe sta dobri! 1829

Zahvala.

Vsem, ki so v času bolezni in smrti naše drage, nepozabne

Anice

izkazali pokojni ali nam kakršnakoli tolažilna dejanja, izrekamo s tem svojo prisrčno zahvalo.

Prav posebno pa se zahvaljujemo gg. zdravnikom, čast. setram in upravi celjske bolnice za vso skrb in pozornost pokojnici v težki bolezni, čast. domači duhovščini, g. kaplanu Drvodetu kot bivšemu katehetu ter domačim gg. bogoslovcem za častno spremstvo, domačemu mladinskemu pevskemu zboru pod vodstvom g. Muršeca za gniljivo petje, vsem darovalcem vencev in cvetja, šolski mladini in cen. učiteljstvu, dragim sorodnikom in sploh vsem, ki so spremili našo drago Anico na njeni zadnji poti.

Št. Jurij ob juž žel, dne 28. decembra 1931.

Žalujoča rodbina Zdolšek-Anderburg

Poljedelec!

Tukaj za Tebe dobre, cene in nepremočljive čevlje, kateri hočejo verno čuvati Tvoje zdravje po dežju, snegu in vodi.

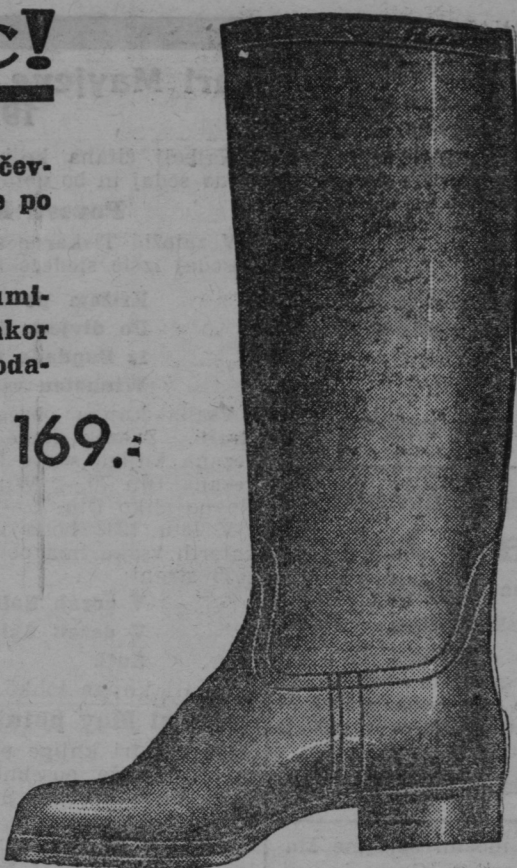
Ti čevlji so izdelani iz gumija z močnim gumičevim podplatom in trajajo dvakrat dalje kakor obutev od kože. Pojdi v našo najbližnjo prodajalnico, poskusi jih, boš zadovoljen z njimi, ker Ti oni pomagajo, da lahko v najgrštem vremenu izvršuješ delo na polju.

Ako si dobro obut, napraviš z manjšim trudom mnogo več, kakor pa če si slabo obut.

Prednost teh čevljev je tudi ta, da jih ni potrebno viksati, ampak je dovoljeno, da se blato opere z vodo.

Isti enaki čevlji, samo lakasti otrokom za šolo stanejo

za otroke do 6 let Din 69.—
za otroke do 12 let Din 99.—
za Tvojo ženo Din 99.—

Vrsta 9897-82

Čevlji iz gumija najboljši čuvaj zdravja od dežja, snega in blata, kadar delate na polju.

Plata

ŽELIMO, DA TEBE IN TVOJO OBITELJ POSTREŽEMO KAKOR NIKDO
DRUGI V ČEVLJARSKI STROKI.

Cepljene trte, prvovrstne, komad 1 Din, korenjaki komad Din 0.25, izvanredna kvaliteta, pri naročilu vsestranske ugodnosti: Drevesnice J. Gradišnik, Šmarjeta, p. Celje. 49

V petek dne 8. in v soboto dne 9. januarja velika prodaja: postelje, odeje, madrace, podglavniki, več lepih omar, predalnik z nastavkom, kredence, divan. Maribor, Strossmayerjeva ulica 5, na dvorišču desno. 48

JAVNA ZAHVALA.

Podporni sekciji »Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru«, katera mi je danes po smrti gospoda

Ivana Rath iz Pekar

izplačala točno pripadajočo mi vsoto podpore, vsled česar zamorem vstop v članstvo imenovane ustanove najtopleje priporočati.

V Limbušu, dne 29. decembra 1931.

Jauk Marija.

Poceni se proda enostanovanjska novozidana hiša z velikim vrtom. Vprašati. Tezno, Plajnshek, Trubarjeva ulica 8. 18

Dekla za župnišče se išče v laškem okraju 38

Cepljene trte eno in dveletne na različnih podlagah po zelo znižani ceni, nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, Pošta Juršinci pri Ptuj. Zahtevajte cenik. 1718

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev. 1

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!